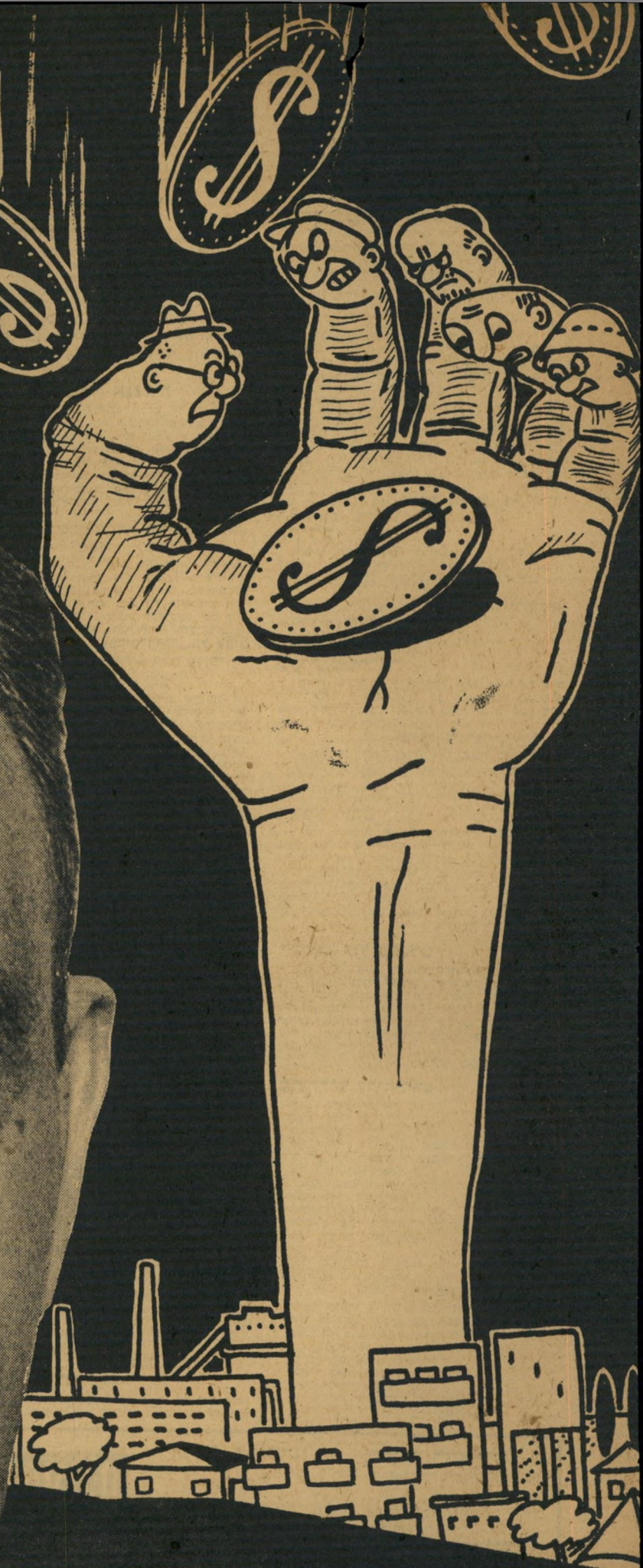
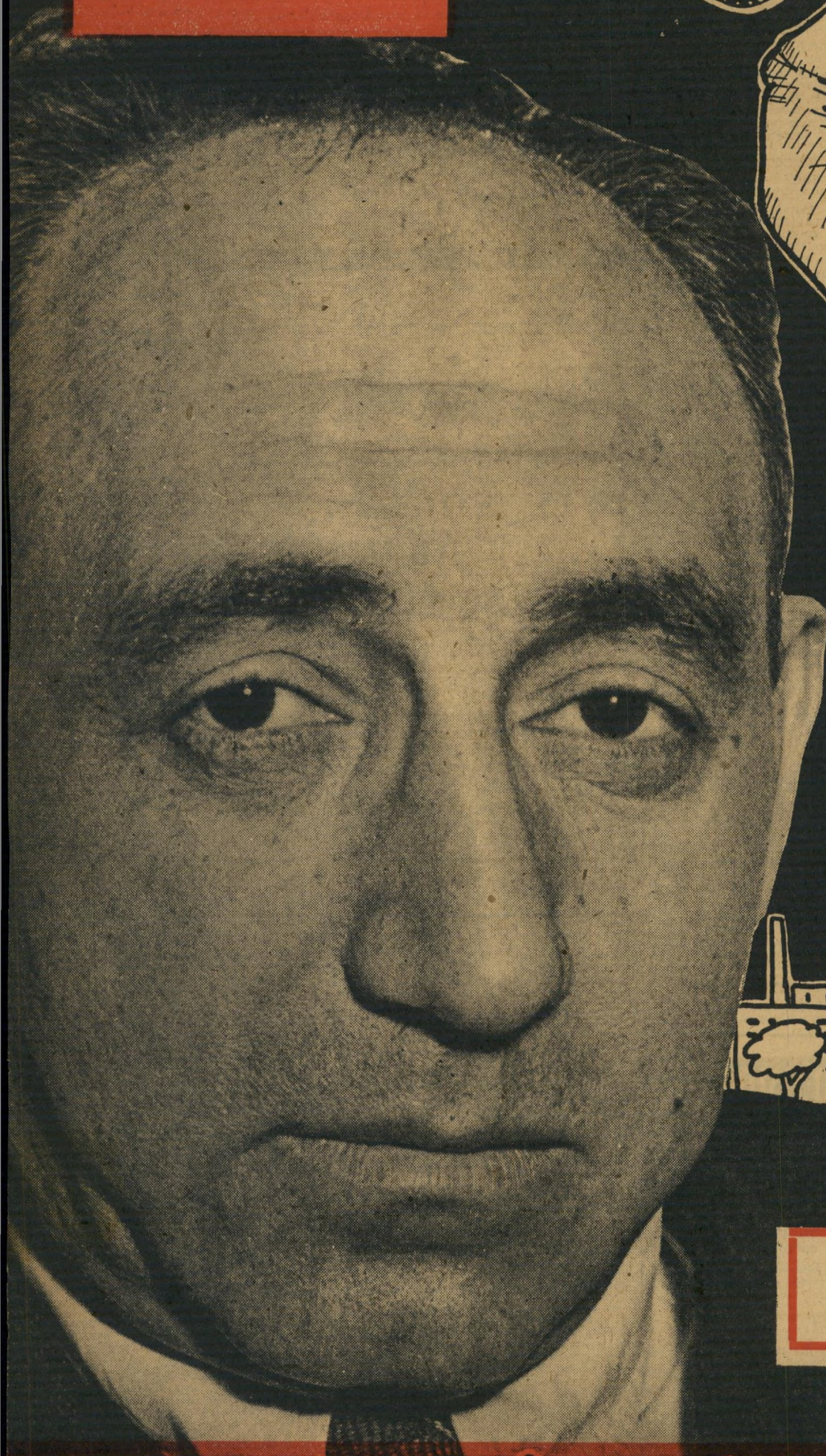

העולם הזה

מפא"י אליעזר ליבנה

חיש כבוד לעם החי על נדבות?

(ראה במדינה)

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, תביעות:
קריאל דוש

עורך משנה, כיתוב:
מיכאל אלמו (זמני)

עורך משנה, חדשות:
משה בראפר

הצלם הראשי:
פול גולדמן

הכתב הראשי:
יהודה נבאי

עורכי מדורים:
מיכאל אלמו, יחיאל בשן, נצח, נבי, ירוחם נבט, זמר תרומור.

משתתפים קבועים:
דוד ארנון, אופקר טאבור, פיליס טיאר, דודי מנסי, צבי שש.

ראש מערכת, ירושלים:
דוד רובינר

סופרי חוץ:
מונטי גייקובס, נביראל דנון, שמואל מירון.

מו"ל: העולם הזה בע"מ
מודפס: דפוס ישראל בע"מ ת"א

השבועון הסוציאלי

רחוב גליקסון 8, תל אביב
(ליד תיאטרון "אהל")
ת.ד. 136, טל (זמני) 80785
מען למכירה: "עולם פרס"
משרד המערכת בירושלים:
רחוב דוד המלך (יוליאן).
מ ו ל מ ש ר ד ה ס ע ד.

עורכי

ועורכי

העולם הזה

מכריו בזה על פתיחת התחרות העולמית של הסיפור הקצר, על פרס בינלאומי של 5000 דולר.

כל המספרים הישראליים מוזמנים בזה להמציא למערכת העולם הזה תוך שלושה חודשים סיפור קצר, שאורכו לא יעלה על 3000 מלה, ושלא פורסם עדיין בשום צורה שהיא. סיפורים אלה יועברו לוועדת שיפוט שאינה תלויה במערכת, המורכבת מסופרים ומבקרים בעלי סמכות מוכרת, בה מיוצגים הזרמים השונים של הספרות הישראלית. ועדה זו תבחר בארבעת הסיפורים הטובים ביותר של ישראל, תשלח אותם לוועדת השיפוט הבינלאומית.

שמות חברי הוועדה המקומית יישמרו בסוד כדי למנוע השפעה והטרדה בלתי-ראויה, והם יפורסמו יחד עם תוצאות התחרות המקומית. במקרה שהועדה לא תמצא שארבעה סיפורים מקומיים ראויים להשתתפות בתחרות הבינלאומית, זכותה להגביל את מספר הסיפורים שישלחו למערכת העולמית עד לשנים.

העולם הזה מקציב, נוסף על הפרס הבינלאומי, פרס מקומי של 150 ל"י לסיפור הישראלי הטוב ביותר, וכן שני פרסים משניים של 50 ל"י כל אחד, לשני הסיפורים שיזכו במקום השני והשלישי.

הסיפור יכול להיות בעל כל אורך שהוא, כתנאי שלא יעלה על המסמסום הקבוע. לסיפור קצצר יהיו אותם הסיכויים בתחרות כמו לסיפור ארוך יותר.

המועד האחרון לקבלת הסיפורים הוא ה-15 במאי, 1953. הסיפור חייב להישלח במעטפה סגורה, ללא ציון שם הכותב, ויש לצרף אליו במעטפה שניה את הטופס שיפורסם בהעולם הזה החל מן השבוע הבא. במקרה שלא ישתמשו בסיפור תשמיד אותו המערכת, מבלי לפתוח את המעטפה המכילה את שם הכותב.

עד עתה השתתפות בתחרות 20 ארצות. המערכת העולמית בחרה בעתון אחד, בכל ארץ, שנמצא ראוי בעיניה. עתון זה יפרסם את הסיפורים שנחשבו מכל הארצות. במגר פרסום זה ייקראו הקוראים לחתום את דעתם על סיפורים אלה (אך לא על הסיפורים המייצגים את ארצם), ודעה זו תובא בחשבון בשעת ההכרעה הבינלאומית.

מערכת העולם הזה שמחה לייצג את ישראל במפעל בינלאומי יחיד במינו זה, המתנהל תחת חסות ארגון החינוך, המדע והתרבות של א"י (אונסקו), ומקוה כי השתתפות הספרות הישראלית בו תעזור בהכרת התרבות הישראלית ברחבי העולם.

מכתבים

שאלו שלום ירושלים

הפרטים שמסרתם על תקציב עיריית ירושלים, (העולם הזה 795) לא היו מרוקנים. הרי קטעים מן הדברים שהשמעתי באותה ישיבה: "המערכת שלנו קשה לקרוא לדומננט הזה, תקציב. יש לקרוא לילד בשמו הנכון: אופק של מטרות. בלתי נראים הדברים ריאליים מאד, ובחלק ריאליים פחות. אין זה הזמן, לעשות את התקציב עבור שנת 53-52 כשעשרה חודשים כבר חלפו. זהו הזמן להתחיל בהכנת התקציב לשנת 54-53. אינני בא לומר סגנון או קטגוריה על אף שלטון מקומי בישראל אבל מותר לי לומר, שאנו בירושלים איננו הנרועים ביותר. כל העיריות משלמות את שנתן בנרוען, אף אנו משובח, חסלחו לי אם אומר, שבתנאים בהם אננו חיים, בושח כמעט לא לנמור את השנה בנרוען."

ד"ר אלכסנדר אמור, חבר מועצת העיר ירושלים מתוך הציטטה מתברר, כי העולם הזה צייט דברים נכונים, אך לא שיקף במלואה את כוונתו של הקורא אחדור.

אשר לפרטים על הדיון בתקציב עיריית ירושלים (העולם הזה 795) הנני לציין שלא יזכתי את השכת מועצת העירייה מתוך אי רצון להצביע על התקציב. עובתי את הישיבה, בהסכמתו של ראש העיר כדי להשתתף בישיבה שהוציא אחדור. כאשר לתקציב, עצמו, אני מתפלל שאינכם מ' ביאום בחשבון שתקציב ירושלים התקציב ותקציב הממשלה אינם מתאזנים לרגל ההתייחסות ה' מתמדת אין אני אחראי לתקציב שהוכן, אחת היות בידי ראש העיר, התקציב שאני הכינוה, ביחודי ראש העיר בסופו, הסתכם ב'6 מיליון ל"י הכנסות ראש העיר והוצאות מיליון אחד הופיע נם מכנסת נם כחוצאית כספומים אשר עליהם היה ספק אם יכנסו או יוצאו, כך שהתקציב אשר אני הכינוה מצטמצם ב'6 מיליון ל"י בלבד.

אלהיה אלישר, ירושלים

נן שום ידיעה בענין זה וממילא נם לא קבלנו כל החלטות שאתם ייחסיים לנו.

י. גרומ, סגן יו"ר ועדת העורכים, תל אביב

העולם הזה שוכנע כי אמנם לא הובא ה' דבר רשמית לפני ועדת העורכים. מתפלל שבטעניי, כיצד לא הביאו העתונים לידיעת הצבור ענין בעל הסיבות גורלית שלגבי נכונותו לא היה שמץ של ספק.

המציאות כאדונים
ברשימתם על עיתונות (העולם הזה 794) פרי סממם בדורים על משק אלוים, אשר אינם מת' אימים למציאות. אנו מתפללים כי, תוך, המת' ימך להיות אויבטיבי. מפרסם בדורים הנוגעים לא' לונים מבלי לבררם תחילה.

מוכירת הקבוצה המאוחדת, אלוים העולם הזה ישמח לשמוע, מה הם הדברים הבלתי מדויקים שמסר בשמם של פורשי ה' משק.

כפיה דתית נוסח אנגליה

ברצוני להסב את תשומת לבכם ליוכח בעתור גות האנגלית על חוק יום המנוחה שהוגש על ידי חבר פרלמנט באופן פרטי. יש דמיון רב בין המתי' לחש כאן, ובין הכפיה הדתית והלובת ומתחזקת בארץ, שאחד משיאלה הוא חירות חוק החוזרים הדפוש שרצוים לכפות (העולם הזה 796). עם כל זאת, אין להשתתף מכובד את החופש ממנו נהנה האזרח הבריטי לעומת הכפיה הדתית על האזרח אצלנו.

סגן מיכאל שמשוני, חיל האוויר המלכותי, ייטסבורי, בריטניה

כצעיר דתי אני יכול לומר בפה מלא: העולם הזה חרוק מלחיות עתון אויבטיבי. ברשימתכם על החוזרים כתבתם: "רוב האזרחים... החיים על המזון שוכנע לקיבוציהם ולא על חישובים מדוי' ניים קטנוניים, התפילו השבוע לשלונת של קוא' לציאת החור". זה שקר, זהו חוסר אויבטיביות.

אפרים רוקח, תל אביב

מה שקר? שרוב האזרחים חיים על מזון? זעזוע הקוראים

מאמרם האחרון, "שלושים הימים שזעזעו את היהדות" (העולם הזה 798) מלא אי דיוקים. מ' לפים אתם מן הקצה אל הקצה את המרכסיום החל במרכס וכלה בסטאליון. הנישול לבעיה הלא' מית של עולם המחפכה לא עברה שינויים הנישה המרכסיסטית טענה ומוענת תמיד לזכות הנדרש עצמית לאומית לפתוח ולא לשעבד של תרבות לאומית ואופי לאומי. הצורה היא שהנישה לציני' נות, שאת היא תנועת שחרור לאומית, מסולפת שם בעודו אנו עומדים בעצם המלחמה לרכוש ה' יהודים בארץ, הרי לנבי דיום סימט הצונות זה כבר את תפקידה.

ע. א. קרית ביאליק זה שנתיים מחכה אני לליון בו תכתבו באופן אויבטיבי על ביות המומינוים, המשיכו להיות אויבטיביים. עשיתי אולכ' קהיום את דעות אלה הטוענים שאתם אינכם ציונים.

מיכאל קפלן, נתניה

מועדון לקוראים

לא פעם הצבעתם על השפעתה ההורסת של המפלגותיות בארץ, וכן על מחסור במסגרת כל' לית, שבה יעלה האינטרס האנושי הכללי על החישובים המפלגתיים. רבים היו רוצים להתארגן במסגרת מעין זו, אך שום גוף אינו יכול לפעול בלי שקבוצה איזו שהיא תיפול את תועמה לידה. לא מציע כי תקים, "מועדון קוראי העולם הזה", כבעודו זה יתארגן תנועה טובה, שהגו כיום חסר תכלית ומטרה. תפקיד המועדון: בירור בעיות פוליטיות ותרבותיות בצורה בלתי משוחרת, עידוד התגברות בחיי יום יום, מלחמה בשחיתות ובריק' נות, כפרט בין שורות תנועה.

שמואל יפה, תל אביב

המין הגברי - כסכה

תודה לכם בשם תנועתנו על שהואלתם להדפיס את הכתבה על מטרותינו (העולם הזה 795). אובל' לציין כסיפוק, שהפרסום עורר התענינות וכבר קבלנו תגובות חברים במספר ניכר.

יעקב מלכי, מוכיר התנועה

להגנת הגבר בישראל, תל אביב

הנני מצטרף להשתוממות של יהודה גולן בענין הסטיית המנינות. (העולם הזה 793) צורק הקורא בכקשו חקירה מיוחדת בבעיה זו. הרבה נערים נגועים במחלה זו, מתבישים להודות בכך ולפנות לקופא במחלה זו. מתבישים להודות בכך ולפנות לקופא במחלה זו. מתבישים להודות בכך ולפנות לקופא במחלה זו. מתבישים להודות בכך ולפנות לקופא במחלה זו.

איתן בהיר, נתניה

קרוזי דקדוק

תקדוק העברי צריך לתבוע את עלבוננו מכס. הדפסנים שתי שינויות קדקדוקיות נסות. (העולם הזה

793) גרבים קצרות במדור קולנוע ומכנסים חומות, במדור כמדינות. כל השמות ממשיך נרבים, מכנסים אופניים הם זכרלים מולכם היחיד, שהדקדוק לא תבע את עלבוננו. השגיאות האות שגורה מאד בפי העם. אך עתון צריך להמנע משגיאות דקי' דקיות.

עליוה איתן, תל אביב
הקוראה איתן צודקת. העולם הזה ישתול למעט, ככל האפשר, בשגיאות.

אויבטיביות ספורטיבית
יהודה נבאי, עורך מדור הספורט שלכם, אינו מספק לכם אינפורמציה אויבטיבית. הוא ידוע לכל בר כי רב כאדם חידדיו. האם אפשר לדורש מחבר מכבי מושבע דיוק אויבטיביות? גיורא עילם, תל אביב

כך.

במאמרם על האנדרוף (העולם הזה 795), נאמר כי המתאנדרוף יצחק ויספיש לא שש לקרב עם מלך הכספות הירושלמי, אשר בירנבלום. אין ביריעה זו' אמת. ליהפך המתאנדרוף ויספיש מוכן להתמודד מדי' ליריעת המערכת: מתוך ארבעת המנינות בין ויספיש ובירנבלום בשנים 1946-1952, ניצח ויספיש את בירנבלום בשלושת הקרבות האחרונים.

יאר בן, חיפה
יפה מצדכם שזכרתם סוף את רוכבי ה' אופנים. (העולם הזה 795). פרסמו קצת יותר פרטים על תחרות אשר אתם עומדים לערוך, כי אפריל.

בנימין פרידמן, תל אביב

הפרטים יפורסמו בעוד מועד.

אין דם
בקשר לפניתכם אל הגנבים בבקשה למצוא את הגנבים (העולם הזה 793). מענין אותי מה סוף ענין ה'בים. כלום נמצא? והאם שלפני אליכם או לא?

מאיר לבאי, ירושלים
הגנבים בליה לא הפכו גבורים ביום, לא נענו לחזנתה.

טעות משושת

המחזה ים וכות. (עולם הזה 794) אינו של שר למית בתדריו אלא עבדו על פי מחזהו של מתי מגיד המחזה בוצע על ידי חברי קבוץ סער ולא על ידי קבוץ הודיע.

שמואל ביברמן, תל אביב
הקורא ביברמן שואל רק בקשר לזוהת ה' להקה, שהחולפה. המחזה נכתב על ידי שול' מית בתדור, לפי ספור מאת אהרון מגד.

הצבא דורם

בקשר לתאונת המכונית הצבאית (העולם הזה 796) אני מרשה לעצמי לעורר את בעית ההסקרות בכבישים של נתני הצבא ללא הברל דרגה. במ' עניי ראיתי מכונית צבאית עם האות "ל" (כלומר, תלמיד) נוסעת בשטח בנוי במהירות של 70 ק"מ לומטר. כאשר קפתי אותה ראיתי תלמיד נוהג וליוו המדריך. איך תמנע הפקרות בצורה זו?

משה קרפף, חיפה

הצרות של מוצרט

בקשר לכתבתכם על תחרות תמוציטאיון (העולם הזה 797) הריתי להביא לידיעתכם כי הקלאריני מ'סום פטר סימולאדו זכה בפרס הראשון לכלי נשיפה, קבל 17 נקודות, לעומת 9 שקליב אוזי שהזכה במחלה. אין זה נכון שסומא 0 ראיתי יורד עברית. חשופים. החליטו שהוא יסע להיץ לארץ לציג את ישראל.

אליהו שמיר, תל אביב

מתחרים לירידוש

ישבו חשבו בכוכב ראש, עורך נכדו עם ירירוש: מפעל נאה קלי, מבדח של המדור אמיתי כן וישר מרחיב את הספה ולב משמח. אך אליה וקין בה תפשה תעורר חסר והפך בת. אשר יגורר בא ביעף: והמודד אך דקדק את האף. ולכן בקשה לי אליך עורך נכדו: אם ברצונך לתקן מעט את המעטת, הנה לירירוש מלאכה, כי לכם היא ולא לך.

מוני שביט, חיפה

ברעך קראתי קורותיה של רות אידי השביתת חפה ברשעות דיקטטורים. "נכד לא יבין זאת?", הכלים וספטומי כל הכברים לא יהיו סניגורים. ירירוש הבין אותנו מוככ"ל שמור כללי עול לפסוף באם ימשיך הגינון ה"ל' גור דין בנות התמד, כך לתרוץ?

רפאל מזרחי, טבריה

החידון הזואולוגי

כיוון שלא נתקבלו תשרי' בות מן הקוראים אין יכול העולם הבא לדעת מה הפת' רון האזור?

המילון בהמשכים
דימוקרטית ג' - ה'ניקט' מורה שלי.

דיקטטורה ג' - משטר פסול ומתועב, אשר בראשו עומד אדם שאינו מאנשי שלומנו.

הציור בהמשכים
האשה הגבוהה כעולם

(סוף, תודה לאל)

השבועון חמצורי
ל אינפורמציה

כמדינות

הר פריטי הישיבה בתש' רדי העולם הבא, כפי שנרשמו על ידי מזכירת המ' ערכת. הקטעים באותיות קקות נקלטו ונרשמו על ידי המרגל חיים שייניק. האפשי. אסור לתת את כתיבת המאמר ל' - - - הוא ירצח אותי. יש לפוצץ את הידיעה הכוזבת להרוס עז היסוד את הדעה שהבדי' חות ב'העולם הבא' רעות ולחסוף שיחה עם - - - בקשר לידיעה אודות השר. אנחנו צריכים לחסל את הס' פור אורות הפגישה בגן הקריה.

הספור בהמשכים (910)

ספינה טבעה בים

כל הזכויות שמורות

שבִּירי ספינה הרוסה ותורן
שהציל חיי אדם, היו מוטלים
על חוף בודד מול ראש ה־
נקרה, הצוק המפריד בין
ישראל ללבנון. הם היו ה־
סימנים היחידים ששרדו מ־
אותן שעות טראגיות בהן עק־
בו מאות אלפי אזרחי יש־
ראל אחרי מאבקם הנואש
של ארבעה שוטרים על חיי־
הם, ונסיונם הנועז של שלו־
שה טייסים להציל אותם.

הותיעצות האחראים לפעולות ההצלה, על המור, מימין: יהודה פראג, מפקד חטיבת
חופים וגבולות, במרכז: עמוס בן-גוריון, עוזר המפקד הכללי של המשטרה, משמאל:
ברן אריה קפלן, מפקד ההדיוקסטר שהותיע למקום ואשר נראה חונה ברקע.

הגבול שנשכח

לשעות אחדות נשכח קו הגבול תממדיד בין ישראל והלבנון מראש הנקרה, ערבים ויהודים נוגס קציני אויסם התערבו יחד, חביעו דאגה לגורל שני השוטרים על הצוק, והשלישי שעקב בותיו נעלמו. בתמונה למעלה סקר קצין הגינדרים מיה הלבנונית את קו החוף והצוקים שלאורכו במשך קפיו, לגלות סימנים של הסדר. הלבנונים הביעו את צערם על כי האיון קרה שעה שהישראלים עסקו דווקא בשוב סיכסוך שגרתי והסכימו להחזיר את הסירה הלבנונית שנחמסה

על החוף

למעלה: זה עתה נרחת ההליקופטר, האחראי רץ קרימה ומוידיע: סרן אריה קפל, מפקד הליקופטר 3302-מוכן לפעולה! מימין: רמ"ח יהודה פראג, עם הגב למצלמה, בשיחה עם מפקד הגינדרים הלבנונית במחוז צור וקצין או"מ. משמאל: סרן אריה קפלן ומימין סמל צבי קלמן. הטייס שגילה את השנים על הצוק וסגן אורי מור, קצין שני של ההליקופטר

רגע בין חיים ומוות

בתמונה מזעזעת זו נראה השוטף חיים ירחמיאל נאחו בשארית כוחותיו בסולם החבלים, מפרפר בין השמיים והגלים הטורפים. ההליקופטר טס לאחור, מאחר שלא היתה לו אפשרות להסתובב מכלי לסכן את השוטף.

קפצו אחריו!

ניצוד אדוארד מוסטקי בחברת אשתו לינה ובנו זקי

— ליל בלהות

ראשונה על חיים ירחמיאל שלא ידע לשחות, חשש כי לא עמד במאבק, טבע.

אך הגורל רצה אחרת. סוף העולם. חיים קפץ למים מיד לאחר אלפסי, קיווה להעזר על ידי השחיין המצויין, במקום זאת שמע צעקה נוראה שנפלטת מפי של הסמל. אלפסי קיבל כנראה מכה חזקה מאחד הקרשים, צלל למעמקים. ירחמיאל היה אובד עצות, הוא זרפר בידיו, ניסה בכל כוחו לצוץ על פני המים. גל עז פתר את בעיותיו, כאשר זרקו על סלע האי הקטן, אחד מבין העשרות שבסביבה.

כעבור דקות מספר עלה גם יצחק על אותו אי והשנים מצאו מפלט במערה שהגנה עליהם מפני הגלים.

האי הקטן, בעל שטח של כמה עשרות מטרים מרובעים, לא הפיח בשנים הרגשה של בטחון, עד אשר הופיעו סירות ההצלה הראשונות, שוטטו לידם, אך לא יכלו לגשת ולהצילם.

לאורה של ספינת שיטור החלו השנים ל־הכין עצמם ללילה. בחביות וקרשים שנוקדו מהספינה הטרופה אל האי, הקימו חומה גבוהה, קיפלו עצמם היטב כשגוף האחד מחם את גוף חברו, ניסו להרדם. היה זה ליל בלהות. רטובים מכף רגל ועד ראש, רעדו השנים במשך כל הלילה, לא עצמו עין. רעדו הגלים ויללת הסופה גרמו להם להרגשה של סוף העולם.

כשהאיר היום באה הרגשת הבטחון הראשונה לאחר עשרים וארבע שעות של פחד וזוהם מטוס שחג מעליהם סימן את ראשית פעולת ההצלה מהאוי. הטייס, שהגייך טוס, עשה תנועה בידו שרמזה: "הכל יהיה בסדר". השנים לא יכלו בדיוק להבין אותו רגע, כיצד יוכלו המטוס להעבירם אל החוף. הם ציפו בסבלנות.

בינתיים הופיעו על החוף צופים נכבדים, ביניהם עמוס בן-גוריון, יהודה פראג, מפקד חטיבת החופים, שחזו במראה המרתק משך כל שעות אחר הצהריים והערב. פראג, כנר אה, דאג מאד: באותו יום הודיעה התחנה המטאורולוגית כי הים יהיה ריפוש, מלחה טופה. ספק הוא אם היתה הצדקה לשלוח את הספינה ביום, ששום דייג לא העז לצאת בו לעבודתו. בין אלה שלא יצאו לים אותו יום: כנראה, גם הלבנוניים.

עבורה רגילה... בשעות הצהריים הופיע ההליקופטר של חיל האוויר. היו אלה רגעים של רעד כאשר אחז חיים בשולי הסולם שי הודגב מהמטוס, ריחף את מאות המטרים באוויר, הגיע בשלום לחוף. הוא היה פצוע בפניו, כיון שנחבז בלילה הקודם בצוקי הסלעים לפני שהועבר לבית החולים. הספיק לאות את חברו מוצל באותה לילה.

אך בטרם הספיקו האנשים לברך את הטייס, לחבקם, התרומם המטוס, נעלם לי איטו באופק, כאילו היתה זה עבודה רגילה שלא היתה זקוקה למחמאות. רק קבוצת אנשים אחת לא פסקה מלהשקיף בחזרה אל גלי הים הוועפים. היתה זו משפחת הסמל שמעון אלפסי.

התקוה להשאיר בחיים, הפיחה ביפוף הצ'נום, אך השרירי, כוח בלתי רגיל המתגלה רק בשעות דומות בחייו של אדם. משך רבע שעה, שעבר כרבע שנה, נעזר אדוארד בקרש, עד אשר הרחיק גל עצום גם את מצי-לו היחיד.

הידיים והרגליים החלו מאותו רגע לעבוד בקצב איטי אך בטוח. אדוארד ידע את סוד החתירה האסית למרחקים, חתירה שאינה מנצלת את כל האנרגיה, חוסכת כוחות למאמץ העלאוני. למרות שלא ראה עדיין את החוף היו תנועותיו קצובות, הוא לא חשב על אשתו, על ילדו, על חבריו, מטרות היתה להגיע אל החוף בכל מחיר. הקור היה גדול, אדוארד חשש שהכפור יגרם לשיתוק חלק מגופו. הוא הציץ בשעונו, נכח כי עברו 90 דקות מאז קפץ מהספינה הטרופה.

הדקות עברו כחדשים. אך המאמץ היה כי דאי, כי כעבור שלוש שעות הרגיש אדוארד קרקע רך מתחת לרגליו. עכשיו היה חשוף כוחות לחלוטין, זחל בקושי אל החוף. האורות הקלושים סימנו מקום ישיב קטן, קבוצ זיב. מחוסר-הכרה למחצה שרץ את דרכו לצריף הקרוב ביותר, נוכח כי היתה זאת הרפת של הקבוצ. הוא נטל שקים יבשים, עטף בהם את גופו הרועד, התקפל בי אחת הפינות ושקע בתרדמה עמוקה.

מפקד חטיבת החופים פראג לא היתה הצדקה לשלוח?

כשהאיר היום גילוהו שני שומרים. הם חשבו תחילה כי הוא גנב או מסתנו, דרשי ממנו לקום. לזהות את עצמו. טענות כי יעזרו לו להתרומם נתקלה בסירוב לבשליפת שני רובים שכוננו מולה, הורדו רק משהור ציא מכיסו את תעודת השוטר שלו. שכנע אותם לבסוף להביאו לספול במרפאה. כאשר חזר אליו זכרונו, היתה שאלתו ה

"לחזור!" בקע הקול מעבר לספינת הגרר. ווג הספינות הכבול ביצע סיבוב מלא, החל זוחל לאיטו לכחן ממנו בא: חיפה. צהירים. השוטרים שהורגלו מכבר לתגודות הים, לעסו ללא קושי את הארוחה הבלתי מבושלת. השעה היתה קרוב לשתים. יללת הסופה שהתקרבה נשמעה ממרחק רב. הקו הישר של האופק החל לקבל צורה מטושטשת, גלי ענן החלו לפרוץ לעבר החוף. הכבל היה אמנם חזק כפלדה, אך מקום קשי רתו אל הספינה נשבר פעמים אחדות, תוקן מיד במקום. הגלים הגבוהים כיסו את שטח הראיה, אפילו סירת הגרר כמעט שנעלמה מעין נוסעי הספינה הנגררת. הקשר היחיד שנשאר לארבעה היה הכבל. הוא לא החזיק מעמד. טבעת הקשירה של ספינת הגרר, בעלת המנוע, נותק לחלוטין. ארבעה שוטרים על ספינת מפרשים לא פרושים נשארו בודדים, כשהם נתונים לחסדו של הים הזועף.

"השעון היה ירידיו..." אלפסי היה ה ראשון שחזר אליו שיווי המשקל לאחר ההלם הראשון. הוא ניסה לבחון לאיזה כיוון סוה בים הגלים והרוח את הספינה, נוכח כי ה כחן הוא צפוני, לעבר הלבנון. בלי היסוס פקד להטיל את שני העגנים יחדיו, הטיל ספק אם הם הגיעו לעומק הנדרש. את התי שובה הביאו הגלים. הם התרוממו לעתים לגובה של ששה מטרים, שטפו לחלוטין את ה ספון, קרעו את חבלי העגנים, זרקו את הספינה בכח רב לעבר איי הים הועפים שליד חוף הנקרה.

ארבעת האנשים הרטובים והחוזרים כסיד לא הסתירו את פחדם. היה זה טבעי וברור.

אדוארד מוסטקי נטל את הכוסיית, הריקה בלימה אחת. הוא חייך אל אשתו החמודה לינה ובנו בן השנתים זקי, החל לספר לילדיה בפעם העשרים את ספור האמיים של חייו הקצרים (26).

אדוארד, יליד מצרים ובן למשפחה יהודית מיון, לא זנח את הספור, התבלט ביותר ב מועדוני השחיה הרבים של אלכסנדריה. כא שר עלה לארץ עם לינה, לפני שלוש שנים, החל לשרת במשטרת החופים, הוכיח את אומץ לבו בעת היטרפה של סירת משמר ליד חוף נתניה.

לפני זמן קצר עבר מצריסו הרעוע לשיכון של ממש בכפר טירה, ליד חיפה. הוא היה מאושר. כאשר היה חוזר מעבודתו בנמל חיפה היה ממהר ליטול את זיקי הקטן ה בלונדי, לשחק עמו שעה ארוכה.

באחד מימי השבוע שעבר עמד הרגל זה כמעט להפסק לגצח: אדוארד לא חזר אותו לילה לביתו.

"מקום אידיאלי לפגישת". נעמת כרים היתה ספינה בעלת קבול של 120 טון, עמוסה שקי מלח. היא נתפשה במים טריטוריאלים ישראלים, עמדה להיות מוחזרת, ל אחר בירור, לשלטונות הלבנון. לגבי אדוארד, שטייל על סיפון הספינה בשעות הרורק, ב נמל חיפה, היה זה גיב רגיל, שיסתיים ב שעות הצהריים, לאחר מסירתה לשלטונות הלבנון בחוף ראש הנקרה.

כבל עבה נקשר מן הספינה — עליה נמ צאו ארבעה שוטרים — לסירת מנוע מש טרתית. החוף הצפוני של הצ'נום נראה ברור ממרחק שני קילומטרים, עבר כסרט קולנוע

ניצוד חיים ירחמיאל (עם סימוני פצעים) ואשתו שושנה

על אי קטן —

איטי לעיני אדוארד ושלושת חבריו שעל ספונה. עם מפקדו, סמל שמעון אלפסי, היתה לו שיחה מענינת על עניינים, זכרונות של מבצעים ספורטיביים של הילדות.

שמעון היה קצין עוד לפני זמן קצר. כאשר טבעה ספינה עליה פיקד, במימי יפו, הורד, לאחר משפט משמעותי, לדרגת סמל. אך סי כיוו לקבל בחזרה את הדרגה היו רבים לנוכח שרותו המופתי. לגבי חיים ירחמיאל, עולה מרומניה (31) ותושב גבית, גרמה ה שיחה לרגש בלתי נעים. חיים לא ידע לשחות, החל לקבל שעורים לפני זמן קצר בל בדי הרביעי, יצחק רונבלום, הרחק היחיד בין הארבעה, צלל במחשבותיו.

הארבעה זללו את מנות המזון שהוכנו ל מענם, גמעו בצמאה את מיץ התפוזים המר וזה. בעוד דקות מספר יגיעו לחוף ראש ה ינקרה, ימסרו את ספינתם לרשות הלבנוניים, יקבלו במקומה ספינה ישראלית אחרת. אל פסי התקשר עם ספינת הגרר, קבע לאחר דושיח קולני, כי הסירות צגיעו למחוז חפ צן. שקט שרר במרחב הים, ממרחם מה נראה הסלע המזדקק של ראש הנקרה, גבוהה הצ'נוני של ישראל, מן האופק לא נראתה כל ספינה לבנונית. "מה קרה לה?" שאל אדו ארד. "מקום אידיאלי לפגישת!" העיר חיים.

"לחזור!" הצפיה הממושכת העבירה ספי קות בלב השוטרים. דייגים לא נראו בים, האם באה הודעה על סופה המשמשת ובאה? הפקודה שניתנה מיד לא סבלה היסוסים.

"השעון היה אותה שעה איומה ידידי ה טוב ביותר", ספר אדוארד, "מדי פעם בפעם הצצתי, תוך כדי שחיה ומאבק עם הגלים, אל המכשיר הבלתי חזירי למים, הייתי מפי ריח על ידו את מחשבותי כי עברו שנים במקום רגעים".

תרדמה עמוקה. אדוארד קפץ למים קרים כקרח כשהוא עטוף מעיל כבד ונעלי עבודה. מה שראה באותו רגע היה רק חל שכולו שחור. הוא העיף מבט לכל צד ככל טרה להבחין בפס החוף, אך הגלים העצומים הסתירו ממנו את היבשה. לבסוף, כאשר הרגיש בקרש עבה שצץ לידו, החליט לשכב עליו, לחתור בעזרתו, החפץ הצף שהרים את אדוארד למרומי אחד הגלים עזר לו לק בוע את דרכו: מרחוק נראתה נקודת אור קלוש. אדוארד ניתש מגל המים של גהריה.

הפיצה בבנין הצירות הרוסית

המשטרה רשמה: מפקד הנפה הצפונית, יעקב קנר, וחוקר אגף הפשעים מנשה שקמוני מחליפים דעות על חמשה לפני בנין הצירות למטה: הבנין המפוצץ — הנזקים בקומת הקרקע, ליד תמונת זראנוב

ארבע שעות אחרי הפיצוץ: אשתו של הציר הסובייטי, קלאודיה ירשובה, חוזרת הביתה אחרי הטיפול במגן-דוד-אדום. השער נפתח על ידי שומר פרטי של הצירות הסובייטית בת-א

באחד הערבים, לפני חודש, חזרה אישיות ציבורית מסוימת לביתה אשר מאחורי בנין הצירות הסובייטית בתל-אביב. בעלות האיש במדרגות בימין, שם לב לתנועתיו של צעיר חשוך שעלה לפניו. הוא עקב אחריו, חפס אותו על הגג, האשים אותו כגנב. אך הצעיר רק הצטחק, "באתי לעשות את צרכי!" אמר. הצעיר נמסר למשטרה. זו הגיבה בצורה מהירה: ביקשה את האיש להימנע מדיבורים על נושא זה. מאז לא שמע דבר. השבוע שמע המשך. דומה שהצעיר "עשה את צרכיו". התוצאות היו: חור גדול בבנין הצירות הסובייטית, חלונות מנופצים בדירתו שלו. **הפצועים האמיתיים.** ההד נשמע בעולם כולו. בשום מדינה תרבותית, בה קיימת משטרה יעילה, לא נעשה עוד נסיון כזה לפגוע בגופו של ציר. הגורל חסך למדינה תוצאה חמורה יותר, כגון קיפוח חייו של הציר או אשתו. אך שלושה הפצועים הרוסיים הספיקו להשחיר את פניה. הפצועים העיקריים הם, כמובן, המדינה — ושלוש מיליוני היהודים בתחום ברית-המועצות. קל להיות גיבור בשדרות רוטשילד, תל-אביב. אך הדבר עלול להיראות אחרת לגמרי בעיני יהודי בשדרות סטאלין בבודפשט, בורשה, בלנינגרד. ככל מעשי-הטרור, שגברו במדינה בגל עכור בשלושה החדשים האחרונים, היה גם מעשה זה חסר-תכלית לחלוטין. הממשלה הסובייטית לא הודעו — להיפך, אין ספק ששמחה על נימוק אנטי-ציוני חדש זה. כהפגנה כלפי העולם, היה חסר ערך — היחסים בין עמים נראים אחרת מאשר היחסים בין עם מדוכא לבין שלטון זה.

כנסיון של חבורת צעירים להיות חשובים בעיני עצמם, הצליח בלי ספק. **אי יעילות, לפחות.** האשמה האמיתית רובצת, כמובן, על המשטרה. משך רבע שנה רשמה בתיקה למעלה מתריסר מעשי-טרור, פיצוץ והצתה. המבצעים היו זרים, אך היא לא ידעה למנוע גם אחד מהם, לא הביאה אף איש אחד לדין. פגיעה זו במטרה הבולטת ביותר במדינה, שדוקא משום כך קל יותר להגן עליה מאשר על כל מטרה אחרת, מבליטה, לפחות, אי-יעילות מחרידה. בעיני אנשים פשוטים, ובעיני משקיפים זרים, עלולה אי-יעילות זו להתפרש גם אחרת: שממשלת-ישראל אינה חושבת כי מגיעת מעשי-טרור מסוג זה נמנית עם תפקידיה החשובים יותר.

העם

אוקש על הפסים

הרכבת יורה מן הפסים. לא היתה זאת רק רכבת של קרונות ברזל ועץ. היתה זאת כל הרכבת של השלום ב"מרחב, אשר גלגליה הצרודים השמימי חרי"קה צורמת-אוזן על הפסים המפצצים המורבילים מתלאביב לקהיר, מטבריה לדמשק, מירושלים לעמאן.

מצב-הרוח לאורך הגבולות הארוכים של מדינת ישראל הוא כזה שכל עטישה מ"עבר אחד של הגבול עלולה לגרים למסחירות מעברו השני.

אם הפעם היתה העטישה חזקה יותר, הש"מיעה הר רם יותר, הרי גרם לכך הכצב הרע והולך של הגוף הלאומי הישראלי על הבמה הבינלאומית. מאז הכרזת ברית-המועצות למלחמה על הציונות ועל מדינת-ישראל, הרי גישו כל ארצות ערב בתחרות הגזברת והר לכת של שני הגושים הבינלאומיים על חס"דיהם המסוקסקים. הרגשה זו יוצרת תנאים אקוסטיים נוחים מאד להגברת קולות-נפץ. גם מדינת ישראל מרגישה בכך, נאלצת ל"הגיב ביתר חריפות כדי להספין את כוחותיה בעולם ההולך ומצטנן.

איש ירד ממזמור. היה זה כמעט סמלי שדוקא ברע זה ירד ראלף באנקי מי המטוט בלוד, שפע חיוכים לעבר דוד בן-גוריון הי מתנשם במלון ליד תלאביב, אחרי ששפע חיוכים דומים לעבר הליחה מוחמד גריב. באנקי נשאר הסמל היחיד לשלום מרחבי, הודות לסבלנותו הבלתי-מובנת "שכו סקי" דים וקצינים וערכו את הסכמי שביתת הנשק. הוא קיוה שהסכמים אלה יוחלפו באחד הי ימים בשלום-אמת. אולם שלום זה רחוק עתה יותר משהיה אי פעם.

אין ספק שמדינת ישראל החמיצה הזדמנות בלתי-חוזרת ליוום-שלום, כשעוד כוחה (הי יחסי) על הפסגה. ככל שחולשותיה ייר גלוי יות, פוחתים סיכויי השלום, וככל שסיכויי השלום טוחתים, גובר הצורך להחזיק מער"כת בטחון יקרה.

אין סירוש הדבר שחטרים גם היום יסור דות במרחב הרוצים בשלום עם ישראל. אר"לם גם הם מעלים מתי פעם את תנאי השלום. אנשים שבאו לאחרונה במגע אישי עם יסור"דות אלה הביעו את הדעה שעתה תנאי המי"נימום הם: שיבה לגבולות החלוקה שנקבעו על ידי א"רם, תשלום פיצויים הוגנים לפל"ס, החזרת חלק מהם לישראל.

לא היה כמעט איש במדינת ישראל שהיה מוכן לשלם מחיר זה. לסיפק היה ברור ש"המוקשים על פסי הרכבת (וכל הגרים להם יהגובע מהם) ירבו בחודשים הקרובים. דומה שהאזרח הישראלי השלים עם מחש"בה זו. על כל פנים, כשצעקו כותרות העתו"נים על מעשי המלחמה, על מברקים מצל"צלים והכרזות חוקפניות משני עברי הגבול, לא הגיד האזרח עפעף, הסתפק במיהוק כאר"ל המדובר באניצידנט על הגבול המפריד בין צילי וארגנטינה.

מפלגות

קול קורא במפא"י

(ראו שער)

הנער שעבר את הרי קתון בדרכו דרומה, לא עורר תשומת לב מיוחדת. הוא הלך ב"רגל, נסע במכונית, רכב על סוס. באותם הימים של 1920, ימי מלחמת האזרחים והמ"מהפכה, נדדו צעירים רבים כמוהו על ארמת רוסיה. איש לא הפריע לאליעזר ליבנשטיין, בן ה-18, להגיע לגבול גיאורגיה ההררית, לעברו בדרך לארץ-ישראל.

אליעזר היה שייך לקבוצה יותר גדולה של אנשי החלוצ, שעמדו אף הם לעבור לאר"ץ. אולם הקבוצה התמהמהת, לאליעזר לא היתה סבלנות. הוא החליט כי ההעצה הזאת. הוא הלך לפני המחנה, הגיע לבדו.

שלא מדעת, היה זה מעשה נבון. כי מר"בית הקבוצה נטלה ביד מורידוך פושעים, שהובילו אותה למקום עזוב, שחטני את מר"ביתה ושדדו את רכושיה. שרידיה עזבו את הקתון, הגיעו לארצה דרך איטליה.

היתה זאת פרשה אופיינית למדי לחייו של מי שהינו היום אליעזר ליבנה, חבר-הכנ"ס ה-25 מטעם מפלגת פועלי ארץ-ישראל. הוא רצה להגיע למקום אליו רצו להגיע הכל, אולם הוא הלך לבדו, לפני הרוב.

הסכם פורי עם ב"י. גלי. בתור שכזה תופס אליעזר ליבנה מקום מיוחד במינו ב"איתו יצור-ענק הקרוי מפא"י. הוא אידיאולוג, הוגה-דעות. הוא מתחרה דרכים, הוא

בן-גוריון, תכסיסן מובהק, נמצא לרוב ב"מוקדם במקום שם נמצא רוב המפלגה. הרפתקן מסוכן. כך קרה, למשל, ב"סוף שנות ה-30. ליבנשטיין, שפרש זה עתה מממשק עין-חרוד, בו היה חבר כמעט מיום היווסדו, נסע לאנגליה, הגיע לכלל מסקנה

"שדוש פעמים מפא"י: ליבנה, ארגוב ודוד הכהן

כל אחד דואג רק למיפנלו

הבנות בבית: מאיה ודבוריק ליבנה

הנוער אינו רוצה לשלוט

* פרישתו מעין-חרוד לא נבעה משיקולים רעיוניים. ליבנה החליט להתמסר כולו לפעו"רתו בהגנה, סבר, בניגוד לרוב פעילי ההגנה והמוסדות. שאין טעם לעשות כל הזמן בעיר וחזור למשפחתו אחת לשבוע או לשבועיים. מאז התישב, בגבעתיים ליד תלאביב, עם אשתו ובנותיו — מאיה (מפני שנולדה ב"מאי) 17, ודבוריק, בת 12.

שדחיסה מסוימת תספיק כדי לשכנע את ה"בריסים להסתלק מארץ-ישראל. האנדרסן הלבן, דרש להל מאבק מזוין נגד האנגלים, לא דחה אפילו אפשרות של שיתוף פעולה עם אצ"ל.

הרעה, שאפשר להל מאבק מזוין נגד ה"אנגלים, הדהימה את רוב המפלגה. האם יכול הישוב הקטן להתמודד עם האימפריה הא"דירה? האם לא יהרסו האנגלים בין לילה את כל נקודות ההתישבות? ליבנה נראה כהרפתקן מסוכן, קל-דעת וחטר אחריות.

אולם גם ברל כצנלסון (שיסד אז את קול-ישראל הבלתי-חוקי) ודוד בן-גוריון הגי"עו לבסוף לאותה דעה, גיבשו מסביבם חלק גדול מן המפלגה. התנגדו להם יוסף שפרינ"צ, אליעזר קפלן ודוד רמז (כשמשו שרת תופס, כדרכו, מקום באמצע). אך כעבור כמה שנים, בתום מלחמת העולם השניה, נוצרה תנועת-המר"י-העברית — בדיוק כמו שניבא ליבנה שש שנים לפני כן.

האגודה המקצועית הגדולה. כדי להבין את התופעה ששמה ליבנה יש להבין את התופעה ששמה מפא"י.

כלפי חוץ מופיעה המפלגה בשנים האחר"רונות כגוף אחי, בריה משורגת שאין בה לכאורה ויכוחים קשים וניגודים סוערים. אר"לם למעשה שונה המצב מאד. אמנם, אין בה סיעות המשימות אישה את רעותה, כנהוג, למשל, במפ"ים או בהפועל-המזרחי. אך המפלגה דומה לאגודה מקצועית גדולה של מנהלי מוסדות ומפעלים, אשר כל אחד מהם לוחם למען האינטרסים של המפעל שלו, לעתים נגד האינטרסים המנוגדים של מפעל אחר.

לוי אשכול, נוצר הסוכנות, לחם למען האינטרסים של הסוכנות נגד האוצר של ממ"שלת-ישראל, דרש מן הממשלה מחיר גבוה עבור הדולארים שנאספו באמריקה. אר"תו לוי אשכול, כעבור שנה, בתור שר ה"אוצר של הממשלה, לחם על ההיפך מזה, נגד הסוכנות. מנהלי החברות הכלכליות לוח"מים נגד מנהלי האיגוד המקצועי, והוא הדין לגבי שרים, מנהלי מחלקות, מזכירי מוע"צות-פועלים.

הסוד הגדול של אחדות המפלגה בהתרוצ"צות זו סמון בפרס קסן: כל אנשי מפא"י, בכל החזיתות, יודעים שהמפלגה היא המכ"שיר התכליתי, אשר בלעדיו אבוד הממסר שהם כולם מעוניינים בו. לכן הם מסכימים כי קו המפלגה ייקבע חוץ התמודדות וקבי"עת יחסי-הכוחות, כששרה עליונה.

מטרות גבוהות, מטרות נמוכות.

לכן אין אליעזר ליבנה חולם על הקמת מפלגה חדשה. להיפך, גם כשדעתו מנוגדת ניגוד מוחלט לדעת הכלל, יש לו הסבלנות לחכות כמה שנים עד שהרוב יסכים עמו. אומר הוא: "כדי להשפיע על המפלגה דרושות שתי תכונות: סבלנות ונכונות ל"חזר על מטרות. מי שיש לו שתי תכונות אלה, וגם מידה מסוימת של כשרון, יכול להשיג מהמפלגה כמעט את הכל. הצרה היא, שרבים מהמדברים על מטרות גבוהות מוכ"נים להסתפק במטרות נמוכות, לסיים בזאת את דרכם. זה המצב בכל המפלגות!"

ליבנה לא חסרה סבלנות, ואין הוא להוט אחרי מטרות. אין פרוש הדבר שאין לו אמביציה. להיפך, אולם הוא יודע, שכדי לה"גיע למטרה הגבוהה יש לחזר על הרבה מטרות נמוכות בדרך — אף כשיש להן שם גדול.

בעיטה לשער חדש. מצב זה נתן ל"ליבנה את האפשרות לעשות משהו שהפך מומן בלתי-רגיל מאד במפא"י: להנות דעות.

למעשה שולטת מפא"י בישוב ובמדינה זה למעלה מ-20 שנה. כל ראשיה הטובים עוסי"קים במשהו. מנהלים משהו, במצעים חלק קטן ממה שנקרא "השלטון". בתור שכאלה יש להם אינטרסים ברורים. אין דעתם פנויה למחשבה מופשטת, או בכלל למחשבה כו"ללת על המצב.

אפילו ראשי-הממשלה, הממלא לפחות של"י של תפקידים, (המצריכים כל אחד את עב"דו המלאה של אדם מוכשר וחרוף), אינו נוטה לכאן, שבות שבוותן וליצור לעצמו תמונה כוללת וחדשה של דרכים חדשות ופתרונות חדשים.

זהו אסונה של מפא"י. היא מתגלגלת ככדורגל, שמישהו בעט בו בעיטה רבנית לפני שני דורות. הוא נתקל בדרכו בכל מיני עצמים המשנים את כיוונו, פעם לכאן ופעם לכאן, אולם אין איש שיבעט בו בעי"סה ישירה ומכוונת לשער חדש.

זאת בדיוק רוצה לעשות אליעזר ליבנה. **שמן לעגות-נכים.** השער שליבנה רוצה להגיע אליו אינו מקורי. רבים חולמים עליו, או לפחות מתמרים לחלום עליו. אר

לם ברור להם שאין זה אלא חלום יפה, כשם שגירוש האנגלים היה בשעתו "חלום", יפה אך לא רציני.

השער: להפוך את המדינה לחי שיעמיר על רגליו שלו, שאינו זקוק לכסא־נכים ב־ צורת גרבות אמריקאיות.

טוען ליבנה: נכות המדינה אינה נובעת מעצמות מרוסקות, אלא מעצלנות. הרבה יר־ חר נוח להתגלגל על כסא־נכים, לאכול לחם חסד. הסכנה היא רק שבאחר הימים לא יהיה מי שיתן את הלחם.

כשאמר זאת לפני שנתיים, עורר עליו את רובו של דוד בן־גוריון. בן־גוריון אמר: "זהם הדולארים לא ייפסקו. אולם מאז נתאמר תה הערבתו של ליבנה במידה רבה. בבית הלבן יושב איש שמתן גרבות לארצות ה־ חוץ אינו האידיאל העליון של חייו. יהודי אמריקה התעייפו במידה רבה לשמן את גלגלי העגלה הישראלית הצרורה בדולארים שמררחה בויצת אפם. ואילו המדינה לא ע־ת תה בינתיים כמעט ולא כלום כדי לעמוד על רגליה. היא אכלה את הדולארים באותה מהירות שקבלה אותם, ואולי גם במהירות קצת יותר גדולה."

הכרזת היום מרוצים. היתה לכך סיבה פשוטה: בשלטון ישבו מנהלי חברות כל־ כליות, שרצו להשתמש בכסף למען חברי־ חיהם, מזכירי אגודות מקצועיות, שרצו ל־ חת לבוחריהם שכר גבוה תמורת עבודה מעטה באופוזיציה ישבו אנשים שכעסו מאד — לא על בזבזו הכסף, אלא על בזבזו הכסף לטובת אחרים. הם רצו חלק.

הבזבזו לבש צורות שונות, כולן יפות למראית עין. הממשלה לקחה את דולאר ה־ גרבות, שערך האומי היה 2,900 ל־י קני תה בו מוזן לתושבים וחמרי גלם לתעשיי־ נים, חישבה עבורם רק 347 פרוטם (ואחרו כך לירה) לדולאר. את ההבדל הפסידה ה־ ממשלה, ליתר דיוק — התורם האמריקאי שתרם את הכסף.

הכל היו מרוצים מסידור זה. האזרח, שקיבל שכר גבוה ומזון זול, נהנה מרמת־ חיים שלא היה לה כל יחס לערך הסחורה שייצר; התעשיין, שקיבל חומר גלם זול ומכר את תוצרתו בשוק השחור, או קיבל רוח מוכשת על סחורה גרושה, לפי שיטת הפיקוח והקיצוב, ובינתיים התפרסמה כל־ כלת הארץ כחבית שאפשר לשפוך לתוכה מיליונים בלתי־ספורים של דולארים, מבלי שהמדינה תבריא במידה כל שהיא.

הזירה לכדורים. אמר ליבנה: "זוהי מחלה יהודית עתיקה. לפני 150 שנה עלו לארץ ה־מתנגדים והחסידים, כדי להיות בה. הם התחילו לאסוף תרומות בכל העולם, י־ שכונו בינתיים לעבדו. זו היתה שיטת הח־ לוקה *."

הורדה (זמנית לפחות) של רמת המחיה, המ־ רצת האזרח לעבוד כפליים.

בית סוהר אינו רצוי. איך עושים זאת?

הדרך האחת היא להכניס אידיאלים חדש לעם, להפוך אותו לעם חלוץ, כפי שהיה בימים שאלעזר ליבנשטיין עבד כפועל בנן בסגרה והלך להתישב בעין־חרוד. נראה ש־ אליעזר ליבנה אינו חושב שדבר זה אפשרי כיום.

הדרך השניה היא להקים דיקטטורה, ש־ תכפה את הדבר בכוח המשטרה החשאית ומחנה הריכוז. ליבנה, שהיה תמיד אנטי־ פאשיסט ואנטי־קומוניסט קיצוני*, גם כש־ מפא"י עוד התנוודה בין המערב והמזרח, שולל דרך זו, מעיר בחיוך שהיא "מעדיף משטר חלוקה חופשי על משטר בית סוהר יצרני!"

לפטר את הפקידים! הדרך ה־ שלישית היא זו אשר אליעזר ליבנה מטיף לה זה ארבע שנים, 12 שעות ביממה. הדרך: להפסיק מיד את מרבית הפיקוח וה־ קיצוב.

● לא לתת חומרי־גלם על חשבון הדו־

מפא"י וצ"כ: אליעזר ליבנה ושלום זיסמן מי רוצה בשלל?

לארים הממשלתיים למפעלים תעשייתיים. לתת לכל בעל תעשיה את הברירה לייצא סחורות ולהרויח את הדולארים הדרושים לו כדי לקנות חומרי־גלם, או לפשוט את הרגל ולסגור את המפעל. (מפעל שהרויח דולארים, יוכל להשתמש בהם לכל מטרה פרודוקטיבית).

● ליצור תנאים בחוץ שימשכו הון יהודי מהתפוצות ויאפשרו לו לייצר.

● לצמצם את העבודות הציבוריות, ה־ מבזבזות את כספי הממשלה כדי לספק עבור דה חסרת כל ערך, לפטר את כל פקדי הממשלה והמוסדות שאין בהם צורך חיוני.

לא כל כך יפה. מה ייעשה במחוסרי העבודה? התעשייה שתאלץ לייצא, תקלוט חלק. המדינה תאפשר ל־אחרים לעבד את האדמה ולעבוד במשקים חקלאים, אם ירצו בכך. ואם לא?... מוטב שירצו.

גם למתישבים לא תתן הממשלה את כל המותרות. האדמה שפירנסה את הערבים, תצטרך לפרנס את היהודים. אולי יוכל ה־ יהודי, בעל הטכניקה המפותחת יותר, להו־ ציא מן האדמה יותר לחם, ואז יאכל יותר לחם. אם לא, יצטרך לאכול את אשר אכל הערבי.

עזר ליבנה עצמו (אם כי במפא"י הן חסרות פחות, מנחם ליבנה), אין הן מחנכות ואין הן דורשות קרבנות. להיפך, לרוב הן רוצות לזכות בקולות על ידי ניצול האינסטינקטים המרושלים של האדם, שאיפתו לחיי מותרות ולחוסר מאמץ. ואשר למשמרת צעירה חד־ שיה, אין היא קיימת בשום מפלגה.

שלטון הזקנים. נקודה זו תופסת מקום מרכזי בהשקפת עולמו של אליעזר ליבנה, בן ה־50. "כל המפלגות בארץ הן מפלגות של אנשים זקנים ומזדקנים. כך ה־ מצב במפא"י, כך המצב במפ"ם ובציונים הכלליים ובשאר המפלגות.

המהגרים מתים זה אחר זה, אחדים מהת־ גופני והאחרים מהת־רוחני. המתת הרוחני גרוע למדי, כי יש והמתים ממשיכים להופיע ברמה ולקבוע את הקו, מבליטים שיגרת־ מעשה ושיגרת־דבור — אך מאחורי זה אין כלום. אין הם נותנים לדור הצעיר לגעת בשום דבר אחריהם באמת. רק בצבא נתנו לו לעשות. וגם זה במקרה: אילו יכלו הזקנים לכבוש משלטים ולהנהיג פלוגות־מחץ, היו היום כל אלופינו בני שבעים ומעלה!"

בני הדור הצעיר, אלה שטרם הגיעו לגיל ה־45, חייבים לשנות את המצב. הם פחות שקרנים באינטרסים ובהרגלים ישנים. הם עוד יכולים ללכת בדרך הקרבנות והחידו־ שים.

אין?

אפשר להקים מפלגה חדשה, או מפלגות חדשות. ליבנה אינו רואה כל עולל בכך. אולם הוא מעדיף דרך שניה, פשוטה יותר לדעו: להיכנס למפלגות הקיימות, למשל למפא"י, להחיות אותן מבפנים.

אין הדבר בלתי אפשרי, לדעת ליבנה. ה־ אסון הוא רק שצעירים רבים המצורפים ל־ מפא"י מחפשים קאריירה, במקום לחלום על רעיונות. לו לחמו, היתה מפא"י מתחשבת בהם. כי מפא"י מתחשבת בכל כוח ה־ **הציוניות אינה מחייבת.** בינתיים

מתלונן ליבנה מרות על הדור הצעיר. מחייך הוא: "הדור אינו רוצה כלל לשלוט. חסר לו כוח גברא. הוא ציני, מפני שהציוניות אינה מחייבת לשום דבר. אם מבטלים את הכל, אין כל צורך להגיש הצעות מעשיות. לא מספיק להיות ציני. צריכים גם לרצות משהו קונסטרוקטיבי. תפקיד הדור הצעיר בארץ דומה עתה לתפקיד העליה השניה לפני 50 שנה — לשחרר את הישוב ממשטר ה־ תלות, החלוקה והגדרות."

הסיכויים לכך היו, בינתיים, קלושים מאד. ליבנה ניגש לעשות משהו, יום את הקמת בית־הגל, מעין מוסד־מחקר ומועדון של אינ־ טליגנציה צעירה לגילוי תהליכי־הכרה וגיו־ בוש דעות, שלא על בסיס מפלגתי.

כשתאסף המועדון, בלטו בו ראשי שיבה. **פינה ליד השלד.** לפני כמה שבועות היה נראה שדעותיו של ליבנה ניצחו גם בלי עזרת הנוצר. הוקמה הקואליציה החד־ שה, מפא"י הושיטה את ידיה למפלגה שדר־ שה בקול־קולות את ביטול כל צורות ה־ פיקוח, בדיוק כפי שרצה ליבנה.

אנשים רבים ניגשו אל ליבנה, בקשו לברך אותו על הנצחון. לתמהומם מצאו את ליבנה במצב רוח ספקני, אותו הגדיר כ־בדיחות דעת טראגית."

אמר הוא: "עד עכשיו עזרו לי כאילו צעקות הציונים־הכלליים, כשלחמתי נגד פיו קוח מופרז ולמען תחרות הגונת. עכשיו נכנסו ה־ציונים־הכלליים לממשלה, וחוששני שיפעלו שם למעשה נגד סיסמאותיהם שלהם מאתמול. האם לא יהיו מעוניינים לקיים את הפיקוח, המגן על בעלי המפעלים העצלנים, הטפילים נחסרי הכשרון? כי הקאפיטליות הישראליות איננו מבקש את התחרות החופשית ואת דרך הסיכון, אלא פינה חמה ליד שולחן השלל הממשלתי. בעלי האינטרסים המפגרים במשק הפרטי ובמשק השיתופי עלולים לבוא ביניהם ליד הסדר *!"

כי ליבנה מגדיר את עצמו כסוציאליסט. הסוציאליזם הוא, בעיניו, כבוד לעבודה, כבוד לפועל. ואיזה כבוד, הוא שואל, יכול להיות לפועל בעם שחי כולו על גרבות?

מחלת

בני שמונים למלחמה

מזג תושבי שכונת מאה שערים הירוד שלמית, ומזג האויר הלוחט של אוגוסט 1952, הראו בערך אותה מידת חום. גייס הבנות לצבא ההגנה לישראל נמשך ללא תקלה רצי־ נה; חרדי עיר הקודש, שראו בו פגיעה בנפש העם, עמדו חסרי אונים מהצה. נציגם בממשלה, איציה מאיר לוי, נואש מללחום בנגע מבפנים, נטש בפעם לפני האחרונה את כסאו הירוק בחדר הישיבות של הממשלה, השיג בואת בדיוק לא כלום.

כאילו כדי להכעיס, החלו אותה שעה ל־ הסתנן לאוזניהם השמועות הראשונות על אופן פעולתם של הועדים, שמתפקדים היה לבחון חייבות־גיוס שדרשו שחרור מסעמים דתיים: נערה, שלא ידעה להשיב לשאלות

הרב ישראל גרוסמן מול בנות — שחוק שטני

הבוחנים בעניני כשרות, דין וטקס, יצאה את משרד הגיוס כשבידה צו גיוס.

אז הגיעו, לדעת קנאי המסורת היהודית: (א) מים עד נפש; (ב) שעת מעשה.

* ליצן בכנסת הציע השבוע: לאחד את מפא"י והציונים־הכלליים במפלגה אחת, ל־ חלקה מחדש לשני חלקים, כך שמפלגה אחת תאחד את כל הרוצה ליהנות מן הפיקוח (היינו בעלי המיפלים הגדולים בשני הצד־ דים), ומפלגה שניה את מתנגדי הפיקוח ב־ שתי המפלגות.

המשק הלאומי דומה למשק הפרטי של אדם. אם הוא מרויח 100 ל־י לחודש, עליו לחיות על 100 ל־י. אם הוא מבזבז 200 ל־י, סימן שגנב, קיבל גרבות או לחה כסף בלי כל תקנה שיוכל להחזיר. כדי לחזור למצב גורמלי עליו לעבוד ולהשתכר 200 ל־י, או להוריד את רמת חייו לחצי. בכל־ כלה הלאומית נושאת תורה פשוטה זו את השם המצלצל: "איוון המאון הלאומי". ליבנה מציג את שתי התרופות גם יחד:

* היינו, חלוקת הגרבות שנאספו בחוץ לארץ בין כיתות הרבנים והחסידים בארץ, שנקראו "כוללים".

אותה. אבל הוא לא התרגל אליה. לאחר חד-
שים אחדים החזיר אותה לביתה. במאמץ
למחנת כליל את זכר המאורע בפרה נזימה
אצל רופא שפטר אותה מהריון, מתנת תקו-
פת חייה באהל המדברי.
כאשר, באחד הימים לפני שנתיב, עלתה
על מסוס שהוביל אותה, כעולה חדשה, לשדה
התעופה בלוד, נראה כאילו היו לה כל ה-
סיכויים לפתוח בחיים חדשים. עד מהרה
הכירה בחור צעיר שהסכים להנשא לה
בתנאים מסויימים. היא מלאה את התנאים,
אבל הוא לא נשא אותה, ונזימה נאלצה לבי-

ניתנה לבנק הלאומי לישראל לפיה מוציא
הבנק לאור את שטרי הכסף בשביל הממשלה.
כל הסימנים מראים כי תוקף האמנה לא
יחודש ובראשון לינואר 1954 יופיעו, יש
לשער, שטרי כסף חדשים, ממשלתיים, שיסאו
את חתימתו של מנהל הבנק הממלכתי דוד
(דוניק) הורוביץ.
כחנת הממשלה להחליף את שטרי הכסף
אינה נשמרת בסוד, בניגוד למה שהיה לפני
החלפת הכסף האחרונה. לכל אחד ברור שעם
הקמת בנק של המדינה לא יהיה ערך לשטר
רות הישנים. אבל הפחד מפני החלפת כספים

לנסיונותיו הנשנים של חלפסון להוציא מ-
גזו את שמות חבריו, שעזרו בחיבור הכרוז
המרדני: "צר לי, אדוני הקצין, אך לא אוכל
לגלות זאת. הם רוצים עדיין לעסוק בדברים
דומים".
בכל זאת לא יצא חלפסון את הישיבה מ-
אוכזב: בכיסו היה מכתב, חתום בידי של-
שה אנשים ידועים, שהגדיר ברורות, כי הם
אחראיים לכל פעולה שתעשה נגד גיוס בנות.
החתומים, שהתחרו ביניהם בגילים גבוהים:
רבה הראשי של ירושלים, צבי פסח פראנק
(70);

בית בושת. כחצי תריסר אנשים, מגו-
דלי זקנים ופיאות, התכנסו הבנין ישיבת
חיי עולם בן שלשת הקומות, ישבו באולם
המשקיף על רחבת "תגרות השבת" הידועות,
סביב שולחן עץ פשוט.
על סדר היום של ועדת פעולה זו, היתה
רשומה הבעיה הנושנה: חיפוש אמצעי לחי-
מה יעילים בנגע היכול, לדעתם, להביא אסון
על האומה.
לאחר חמש שעות בערך, הוחלט על: (א)
הדפסת, הפצת והדבקת כרוז מחאה; (ב) ערי-
כת הפגנה בחוצות עיר הקודש.
למחרת בבוקר, קישטו כרוזים גדולים,
שחור על גבי לבן, את לוחות המודעות ואת
קירות הבתים בירושלים.
סגנונם, בהתאם למצבירות מחבריהם, לא
היה עדין ביותר, לא חלק מחמאת לממשלת
ישראל, מגייסת הבנות. את מבצע הגיוס
תאר הכרוז מיד בכותרתו כ-"אינקוויזיציה".
שלטונות הגיוס קיבלו את התואר "חוטפי
נפשות", ועדות החקירה תוארו כ-"פוחזים
וריקים, יושבי קרנות שלא סעמו מימיהם
ריח של דת". על פעולת הוועדות ספר ה-
כרוז:

"הם מציגים למתייצבת שאלות מסובכות,
מתאמצים לבלבל את מוחה, ובראותם, שה-
תמרון הארור הצליח, פורצים כל השופ-
טים בשחוק שטני, ומוחאים כף: נצחנו!"
אולם הפגינה של הכרוז נשמרה לצבא, ש
הוצג בעיני הקוראים כבית-בושת, עם הערה
עוקצנית מיוחדת שמורה למחנות הגדו"ע,
בו נתגלו, לדברי עתוננים אחדים, מקרים של
הריון.

לאחר כמה השוואות עם גרמניה הנאצית,
קרא לנאמני התורה "להתעורר לפעולות
ולמעשים".

שק עץ הראש. הפעולות והמעשים ש-
עורר הכרוז, החלו ונסתיימו ביום הבא. ל-
פחות לגבי אלה, שהכרוז נתן ביטוי לרגשו-
תיהם הכנים.

בהפגנה חוקית יצאו כמה מאות אנשים
דתיים את שכונת מאה שערים, לאחר שהש-
תחו על רצפת בית הכנסת וכיסו את רא-
שיהם בשקים לאות אבל. ברחובותיה הצ-
רים של העיר נתנו ביטוי קולני לכאבם ה-
אמתי, השתטחו שנית על קברות רבנים קדו-
רים (העולם הזה 765).

גידויים סנסציוניים. לא כן היה ה-
דבר במחנה שמנגד.

שם ביכרו לגופא את החשיבות האובייקטי-
בית של הכרוז להניע את המכשש הכבד של
משטרת ישראל, כדי למחות את "הפעולות
והמעשים" של מספר בתי כנסת מאה שע-
רים. על הגילויים הסנסציוניים של נסיון
פיצוץ הכנסת בידי מספר חובשי כיפות צעי-
רים, כמה חודשים לפני זה, נוסף עתה גילוי
מוצלח שני: קושרי קשר קשישים.
בבית דפוס במאה שערים, השיך ליהודי
מוזקן בשם שווארץ, הופיע קצין משטרת
ישראל חלפסון, ביקש לדעת, מי מסר את ה-
כרוז לדפוס. מנהל הדפוס נענה לבקשה, שלח
את חלפסון לישיבת קרלין, שמנהלה, ישראל
גרוסמן (38), היה האיש.

ברב מצא הקצין, שהוטל עליו לגלות את
פרשת הקשר, יריב לא קל. הצטחק גרוסמן

נוטשי תינוקות עזרא ונזימה חיה
מי, סוף סוף, האב?

קש בגבר אחר שיאות לשאת אותה.
מי אבי הרעיון? הקרבן עכשיו
היה עזרא (30) שביקש את ידה כדי
לתת גושפנקה חוקית למצב שהיה
קיים ביניהם. מיד לאחר הנשואים הרגיש
הבעל כי אשתו הרה ללדת. כיון שהיה בעל
הגון ביותר, לא הניח לו מצפנו לחשוך כי
הוא עצמו אשם בכך, החליט כי מאהבה ה-
קודם של אשתו הוא האב. זה היה מצב
דרמתי בעל אפשרויות רבות ובית הווג ה-
צעיר התמלא גידופים, קללות, מהלומות
ושברי כלים.

בבוא העת ילדה נזימה, בחדרה הצר
בירושלים, בת, עשרה ימים בדיק לאחר
מכן נמצאה התינוקת על פסי מסילת הברזל
ליד מעברת רחובות, כשהיא עויבה ובוודת
זוחלת לאטה על האדמה הרטובה.
בבית המשפט הרחובותי גרמו העדים
מנגממי העברית, לכאב ראש גדול לשופט,
לתובעים. עזרא טען כי אשתו היתה בעלת
הרעיון לסלק את התינוקת הרכה. יחדיו נסעו
שניהם לרחובות, השליכוה ליד המעברה.
לעומתו טענה נזימה כי מיד לאחר שילדה,
מרה עזרא על חוזה סס כדי שלא תוכל
להניק, לקח את התינוקת במטרה להכניסה
למוסד צבורי. במקום זה השליכה בין אהלי
המעברה.

האדם השלישי, הצעיר שהיה מאורש לנ-
זימה לפני חתונתה עם עזרא, היה שקט ועקי-
ב, טען כי לא קיים אתה יחסי מין בכל
תקופת היכרותם. הצהרתו זו, שהיתה מכחי-
נת להוציא מהבוק, אושרה גם על ידי נזי-
מה, מאותה סיבה, אך עוררה חיוכים על
שפתי החוקרים.

בית הדין שהחליט שעל השניים להתגרש
ועל עזרא לשלם סכום כסף מסויים עבור
המוזנות, למסור את חדרה של נזימה וחס-
ציה, לא הגיע בסיום למסקנה ברורה אחת:
האם היה עזרא אביה של התינוקת?
לנזימה היתה תשובה משכנעת. הצהירה:
"יש לי עדים שעזרא הוא האב."

עתונות

לכל דבר - גבול

אחרון אלמוג, הכתב הצעיר לענינים
פליליים של הדור, חש השבוע באמיתות
האימרה הישנה של עתונאים ותיקים: "עתו-
נות היא מקצוע מסוכן, ושומר נפשו ירחק
ממנו".

כשבא אלמוג לבית משפט השלום בתל
אביב, להיות נוכח בהבאתם של שני המתפר-
צים למשרדי הקבוצ הארצי (העולם הזה 797)
בפני שופט שלום לשם הוצאת פקודת מעצר
נגדם, נוכח שהעצורים לא הובאו, הוא הק-

חלף. מלאי השטרות שבידי התושבים קטן
במידה ניכרת, כוח קניית המזון של הלירה
ירד, אם הממשלה תעמוד בדיבורה, לא
תגדיל את המחזור והמחירים יוסיפו לעלות,
לא יהיה לרוב האורחים כסף להחלפה, בבוא
המועד.

שילומים

גולדמן או לא גולדמן?

כתב על המשמר הירושלמי, שסובב את
כפתורי מקלטו בתקוה לשמוע חדשות מעני-
נות מהנעשה בשטח האסונות האירופיים,
הופתע לשמוע מתוך המקלט קול מוכר: ה-
משונה היה, כי הקול יזכר גרמנית.

החידה מצאה את פתרונה אחרי דקות ספו-
רות, כשקרין הרדיו המערב-גרמני הודיע, כי
היתה זו שיחה מוקלטת עם נשיא ההסתדרות
היהודית העולמית, ד"ר נחום גולדמן.

ההודעה שנחפרסמה למחרת, סיפרה על
הפספוס הידידותי של גולדמן עם העם הגר-
מני מעל גלי האתר. הדור מיהר להכחיש את
דברי על המשמר, טען, כי לא נחום גולדמן
כי אם איש כמעט בלתי מוכר בשם גודמן,
היה בעל הקול.

במסיבת העתונאים עם דובר הסוכנות, לא
בוששה לצוץ השאלה: גולדמן או לא גולד-
מן?

בסוף השבוע, הבטיח הדובר להתקשר
"מיד" טלגרפית עם האחראיים. לו היה הקשר
המברקי עם ישראל "מברקי" באמת, היתה
התשובה עלולה להעמיד את הסוכנות במצב
לא נעים. משום מה, נוהגים עדיין להבדיל
בין חתימת חוזה עם ארשת פנים רציניות
מאד בלוקסמבורג, ובין שיחה ידידותית מעל
גבי גלי האתר, אפילו אם המטרה היא אחת:
כסף.

עולים

אבי התינוקת הטיל ספק

היתה זאת חטיפה שונה בהרבה מאלה
המתוארות בסרטים הצבעוניים המתיימרים
להיות מבוססים על אגדות אלף לילה ולילה.
היא היתה בהרבה יותר פשוטה, במאד פחות
ססגונית.

את תפקיד היפהפיה מלאה נזימה, שלא
היתה כלל יפה אבל נחשבה, בעיני מישלה,
לבעלת גוף מושך. כיון שהיתה בת למשפחה
יהודית, לא היה כלל קשה לדפוק על דלת
הבית הקטן, למשוך אותה ולהובילה אל
אהליו של שבט שחי במדבר, לא הרחק
מבגדאד.

נזימה התרגלה עד מהרה לאיש שחטף

הגאון ומנהל ישיבת עץ חיים הרב זלמן
מלבר (80);

רב החרדים, ומצמרת נטורי קרתא, זליג
ראובן בנגיס (93).

מחתרת קשישה. היועץ המשפטי ל-
ממשלת ישראל הגיש כתב-אשמה לבית המש-
פט המחוזי בירושלים, שהיהח שיא חדש
בחולדות כל בתי המשפט בעולם.

נוסף על גרוסמן, נאשמו שלשת הרבנים,
שגילם הממוצע הוא 81, בעבירות על הסעי-
פים 36(א) ו-59(ב) של החוק הפלילי 1936,
כלומר: קשירת קשר להכשיל ביצוע חוק
שירות בטחון, ופרסום דברים, שיש בהם
כוונה מרדנית.

רטנו הקושרים הקשישים: "פחדו להא-
שימו בהאשמה ישירה, שמא יתברר, כי יש
אמת בכרוז, לכן הפכו אותנו לאנשי מחתרת
מסוכנים".

המשק

סוף האמנה

ביום האחרון השנה יפוג תוקף האמנה ש-

צאו בסביבה דיגים שהניאו מחשבתה, הובילו אותה למשטרה, שם נסתה לבלוע כדורי רעל.
העיר סברניני ותיק: "משוגעים באים אלינו בכל שנה, אבל בעונה זו הם בולטים יותר, כי מספרם גדול באופן יחסי. אבל אנחנו עיר נורמלית, ביסודנו."

משפט

כמה שווה דולר?

יעקב שטיינהרד, צייר, אמן גרפיטי ומנהל בית הספר לאמנות בצלאל, ירושלים, נטל ידיו את אחד הגיליונות האחרונים של העיתון הגרמני הקידמה והחזיר. בעמוד הפנימי של השבועון, תחת הכותרת "מיילוס כופס" מצא רשימה, שלמרות שלא הזכירה את שמו, פגעה בו קשות. תוך זקנה היה כעסו גדול מזה של מיילוס.

טען תיאודור פ. מיילוס, עיתונאי ידוע ומקובל על קוראי הפרסומים הגרמנים וה-אנגליים בארץ, במאמרו:

אמן ידוע, שיצא לפני כשנה לארצות הברית לעריכת תערוכה, קבל מאת הקרן הקיימת הלאומית בסך 900 דולאר, הפקיד תמורת זאת ערבון של 300 ל"י. התחייב להחזיר את הסכום מהכנסותיו הראשונות בחוץ-לארץ. לכשחזר, אחרי תשעה חודשים שהיה בארץ, ריקה, ארצה, טען, כי 300 הלירות הישראליות מכסות בדיוק את ה-900 דולאר, והחוב סולק. העובדה שהקרן הקיימת סבורה היתה אחרת, אילצה את האמן להעזר בעורך דין, שעמד לימינו בבלתי צודק.

דון קישוט של החוק, הביטויים בהם השתמש מיילוס ברשימתו לא היו מן הקלים ביותר; את זהותם של האמן ושל עורך הדין אפשר היה להכיר בנקל, אף על פי, שלא הזכירו: יעקב שטיינהרד, מנהל בית ספר בצלאל, עורך דין ריכארד חייל.

לאחר קריאה חטופה של הרשימה, היה שטיינהרד בדרכו אל חייל. עורך הדין, שיצא לו מוגיטין של דון קישוט רכוב על סימן סקניף החוק, עקב משפטיו המרובים בעבר, לא בייש גם הפעם את שמו. הוא הגיש תביעה משפטית נגד תיאודור מיילוס ונגד המוריצא לאור של הקידמה, דרש פיצויים בסכומים עצומים: 2000 ל"י בשביל לקוחו שטיינהרד, 3000 ל"י בשביל עצמו.

מחיר ארוחה, העובדות, עליהן הסתמך מיילוס בכתובו, היו ברובן נכונות. הקרן הקיימת נהגה מאז ומתמיד לעזור לאישי צבור שהכירה אותם בדרך דומה, נתנה להם הלחץ אות במטבע זר, על מנת שיחזירו את הכסף בחוץ לארץ. סידור זה הבטיח לנוקשים ירידה על החוף הזר עם מחיר ארוחה בכיס.

בארץ נדרש מקבל ההלוואה להשאיר ערבון כסף, שלא נחשב כחשום עבור המטבע הזר. שטיינהרד עמד כנראה תחת הרושם המוסעה, כי הדולארים ששלשלו יהודי אמריקה לתוך הקופסאות התכולות לבנות, ניתנו כדי ש"תאפשר לו עריכת תערוכה בניו יורק. כשחזר, אחר תשעה חודשים עם אשתו ארצה, לא רק שעמד על דעתו כי אפשר להחזיר ל"י רות ישראליות תמורת דולארים, אלא גם טען, כי אינו אחראי להחלפת שער החליפין על ידי הממשלה, וכי 300 לירות שות אצלו עדיין 900 דולאר.

במקום קרקע, תמונות. אחר הגשת המשפט, על מה שכונה "השמצה" נגד תיאודור מיילוס, סרב לדבר על עצם הפרשה. טען הוא, כי "חילוקי הדעות" שהיו בינו לבין הקרן הקיימת, סולקו ארבעה שבועות לפני פרסום דבריו של מיילוס, לשיעור רצונם ההדדית של שני הצדדים, כיצד נעשה הדבר, סרב לגלות.

תיאודור מיילוס, עיתונאי האובה לתחוב את חטמו לעיניים רבים, היתה דעה, אשר בהביעו אותה סיכן עצמו במשפט דיבה נוסף:

"חוששני, כי הקרן הקיימת לישראל נאלצה, בלתי ברירה, לקנות תמונה של שטיינהרד בדולארים טובים."

הארץ

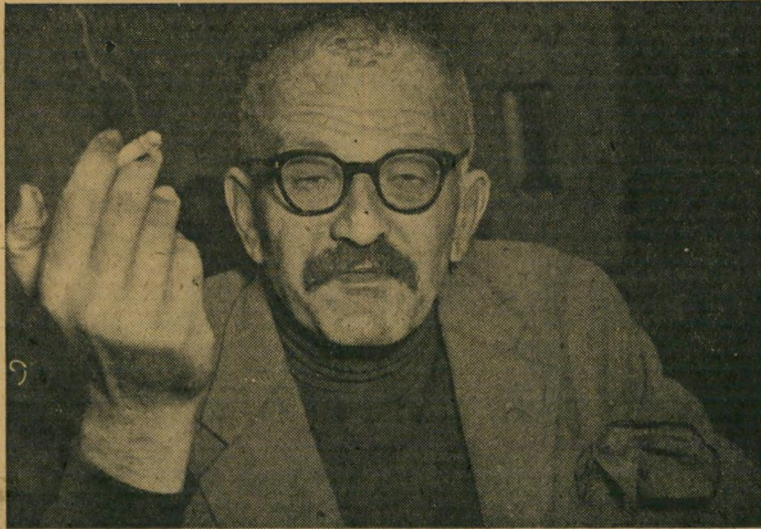
בקונגרס יושבים 249 ובסינסט 56 עורכי הסלית ותפילין של ד"ר פורדר (מערב)

ב. שפריצר, נתניה ויש טוענים שהקונגרס האסירקאי אינו פרוגרסיבי.

החידוש בינאר תהיה חלוקת 100 גרם חמאה למבוגרים וקשישים. מחיר המנה 200 גרם. (ידיעות אחרונות)
מדרכי גולדברג, ראשון לציון ומחיר הגרם 300 מנה.

המת נמצאו סימני חניקה. אשר להודעתו של הפתולוג הממשלתי כי על גופו של סגל לא נמצאו כל סימני אלימות, סבורים אנשי אש"ד כי אכן היו סימנים כאלה, אבל נעלמו בזמן שחלף בין הבדיקה הראשונה לבין בדיקתו של הפתולוג.

סיכום איש אש"ד את הסברו: "לו היו מכים שופט, לא היו השופטים חוזרים לעבוד בה בטרים נתון להם הגנה מספקת. למה יהיו הנהגים חסרי הגנה?"
לא הסביר איש אש"ד: מדוע ניסו נהגים

עיתונאי תיאודור פ. מיילוס

בשבילו —

לערוך משפט ליג'י בארבעה צעירים חסרי הגנה בתחנה המרכזית.

טבריה

עונה משוגעת

בטבריה מועטים בעונה זאת הקייטנים. "רק משוגע נוסע השנה לנופש ומשלם מחירים כאלה," אמר מי שהיה נוהג לבלות בשבועיים בשנה בעיר הכנרת. אכן, נראה כי אם השפויים בדעתם הוקירו את רגליהם משם, המסוירים עשו עליה מכל צד.

מנהל בית-ספר, בצלאל יעקב שטיינהרד

— זה עוד שווה

מבקרי הקפה הטברני המפואר ארבל הופ' תעו בשבוע שעבר כאשר עלתה לפתע על במת הקרדוס מחוללת צעירה ערומה כביום היוולדה, החלה לרקוד לקול צלילי התזמורת ולצחוק הנהג של הקהל.

למחרת הקימה אותה רקדנית שעוריה בלשכת הסעד העירונית, ניפצה את השמשות ופצעה את אחת העובדות, כאשר באה המשרה וזההת האמנית הצעירה והנועזת כמול לוי (17) תולתירות המשוטטת ברחובות העיר.

בעקבות מזל הגיעה לטבריה אורחת אחרת, לא פחות מעניינת ולא יותר שפויה ממנה. היתה זאת וואידה פריד, תולת רוח שהחליטה לשם קץ לחייה דואק במימי הכנרת. לשם בצוע הקרין נגשה אל שפת האגם, הסירה את בגדיה, נסתה לקפוץ למים. למזלה נמ

קול ישראל בתואר "אספסוף", אשר "רצח", לפי דבריה, את אחד מחבריה, צבי סגל, בקטטה בתחנה המרכזית, תל-אביב הוציאה ועדת חקירה מיוחדת את המסקנה הבאה: האשם הראשי בכל המקרה היא אש"ד.

אש"ד נמצאה אשמה לא רק בהוצאת דיבה אלא גם בהשבתת התחבורה בכל רחבי הארץ משך חמש שעות ביום ההלחה, למרות ששר התחבורה ביקש לצמצם את ההשבתה לשעה אחת.

מדוע לא נענתה הנהלת אש"ד לבקשת השר? טוען יעקב מאלי לשעבר מ"כ ב-

דים מאד להופיע בבית המשפט, עוד בטרם הופיעו הכתבים של עיתוני הערב האחרים, ביק ומצא שאף אחד מן השופטים לא נמצא בבית המשפט.

בשעה מאוחרת יותר, הגיעו חבריו למקצוע, אחד מהם, אליעזר פרנקל ממערב, טען שנועד לו כי העצורים הובאו לביתו של השופט, שוחררו בערבות. שעת האפט של הדפסת הדור התקרבה, אלמוג לא בודקה הרבה, מסר את הידיעה טלפונית למערכת. הידיעה שהודפסה בעתון של יום ששי, גרמה נזק רב לפרסטיגיה המפא"ית, שנוסעה קשות, גם מעצם גלוי המקרופון המסתורי על ידי אנשי השומר הצעיר.

ביום הראשון, שהיה גם הראשון לחודש פברואר, בא אלמוג כרגיל לעבודתו, נקרא אל מזכיר המערכת יצחק שילוח, שהודיעו כי מטעמים תקציביים הופסקה עבודתו בעתון החל מאותו יום, וללא כל הודעה מוקדמת.

סיבות הפטורין, היו לכל הדעות לא כל כך תקציביות: אהרון אלמוג מסר לעתונתו ידיעה חשובה ביותר, מבלי לטרוח לבדוק את תוכנה. ברור שאילו היתה זו ידיעה מסוג אחר, לא היה העתון ממחר להקפיד כל כך על כללי האתיקה העיתונאית.

מה קרה בין יום ששי ויום ראשון? למערכת נחבר כי העצורים לא הובאו לביתו של השופט. להיפך, שופט שלום זיוהר, היועץ בשעה מוקדמת מן הרגיל לבית ה"משפט, נתן את החלטתו לשחרור בערבות תוך דקות מספר, לא חיכה לשעת התחלת עבודתם של העתונאים. אהרון אלמוג שהיה בבניין בית המשפט בעת הברור לא ראה את השופט.

זה היה יותר מדי בשביל הדור: גם פגיעה בפרסטיגיה וגם אידיולוגיה.

פוליטי: בלי קיצוב

בישראל מופיעים עתונים יומיים בשפות לועזיות רבות, פרס לפוליטי וליהודית. רש"י יון להוצאת עתון יומי בלשונות אלה אינו נותן משום סיבה שמשרד הפנים מבקר שלא להסבירה. קוראי השפות הללו, נאלצו על כן, להסתפק זמן רב בשבועונים.

השבועון הראשון בשפה הפוליטית החל מופיע לפני כשנתיים, נקרא פשגאנד (סקירת השבוע), שהעתיק מאמרים מובחרים מהעתון גות העברית, וזכה להצלחה רבה. הצלחה כזאת גרמה לכך שער מהרה קם לו שבועון מתחרה בשם כוונקה. בארץ נמצאו אותה שעה קוראי פוליטי במספר מספיק לשני העתונים, שהצליחו למד.

המפלגות השונות החלו מתקנאות במו"לים הפרטיים, החליטו להוציא גם הן כתביעת בשפתו של מיצקיץ. הפרוגרסיבים היו הראשונים שהוציאו עתון משלהם, שנקרא אופיניה. אחריהם באו הציונים הכלליים עם שבועון מתחרה בשם כבייה. שניהם פשטו את הרגל.

יום פ' יום צ', שנים חדשות במשחק העיתונאי היה ויקטור ברנדייס, איש עסקים וריו מפולין שנטש את משרתו הממשלתית בארצו, עלה לישראל, החליט ליהפך כאן לקיסר העיתונות היהודית-פוליטית.

הוא לקח לידיו את הוצאת השבועון היהודי של הציונים הכלליים אונזער היינט, שעמד לפני התמוטטות. השיג רשיון להופיע שלש פעמים בשבוע והוריק לו מנה גדולה של חיוניות.

פעילותו בעתונות הפוליטית היתה לא פחות מעניינת. הוא הצליח לשכנע את המפלגה ה-פרוגרסיבית לבקש רשיון להוציא עתון פוליטי שלש פעמים בשבוע, תחת השם נוביני יוראלסקי, ואת הציונים הכלליים לבקש רש"י יון להוצאת עתון אחר, באותה לשון, אותו מספר פעמים בשבוע תחת כותרת דומה נוביני דניה. את שני העתונים הללו אחד ברנדייס תחת כנפיו, החל מוציא אותם כעתון יומי, המופיע, לסרוגין, יום אחד תחת השם הראשון ובימים השני תחת השם השני, כש"המלה נוביני מודגשת במיוחד בשתי הכותרות. העתון המזוי, שהוא בעל כוון ציוני כללי-פרוגרסיבי מיוחד במינו, נוטה לצד המפלגה השנייה במקרה של מחלוקת רצינית, לפי הסכם שנחתם בין הצדדים בעת היווצר בנייתם נתמגו גם פשגאנד וכרוניקה ל-

עתון אחד. אולם הם אינם יכולים להופיע יותר מאשר פעמים בשבוע. מאחריהם אינו קיים עורך קואליציוני והם לא הצליחו לקבל רשיון לצאת לאור שלש פעמים בשבוע.

תחבורה

ועם ההאון וכנס הנהגים

ימים ספורים לאחר שהנהלת אש"ד הוציאה סכומי כסף גדולים ביותר למסע תעמולה נגד צבור הנוסעים (שכוננו על ידי

אשר עבור השמוש בה משלמת אש"ד לעירית תל אביב 120 אלף ל"י לשנה.

אותו למשחק המרכזי, פגו ההנהגה הסני כימנטליים. 22 שחקנים צעירים שזנקו בנאות אל השדה הירוק, בעטו ללא מטרה במשחק משעמם, סמלו המציאות החדשה הקדורה.

הודות לרעיון מוצלח

קבוצת הפועל תל-אביב היתה צריכה לי הודות השבת לאדם שבראשו נצנץ הרעיון לשחרר מעונש את ישראל ויט, מגן הקבוצה שהורחק לפני חודשים מספר מאגודתו בעזון חוסר משמעת (העולם הזה 783). כי שתי דקות לפני סיומו של המשחק נגד מכבי פתחתה הקבוצה את השער, וזכה על ידי כך את קבוצתו בנצחון. ויט, שהוצב הפעם כחלוץ, לא נמל מחבריו, היכית כי כוחו עדיין במתניו.

הקבוצה שהתנהלה לעיני אלפיים צופים, היה רחוק מלהיות משכנע. שתי הקבוצות ניסו להפגין משחק מלוכד מהיר, שילחו תחת זאת את הכדור לרגלי מתנגדיהם, גרמו לפי הוקים במקום קריאות עזר.

הפועל, שהרבה להחליף את שחקניו הצי עירם בעצמו של המאבק, לקה בחוסר בעי טה לשער, סמך ביחוד על הגנתו החזקה. לי עומתם היו הפתחתותקואים מהירים, אבל הם החמיצו הזדמנויות נוחות בתחילתו של הי משחק, נחלשו לקראת סיומו. משענתם הי עיקרית היה צוות השחקנים אליעזר שמי גל, האחים שמואל וישראל בן-דור, ועזרא צוהר שלמרות משחקו הבלתי נקי עמד כחור מה בצורה, סילל לרוב את התקפת אגסו הימני של הפועל.

בקיר לא פחות מוצק ניצב משה מלמד, הבלם של הפועל שחזר לצורתו הטובה, שמר על שעריו בשבע עיניים, הרעים בקולו, כמני הגו זה שנים, כל אימת שחבריו טעו. מצויין היה גם השוער יעקב חודורוב, שהוכיח שוב את עליונותו הבלתי מעורערת לנבי שאר חבריו לתפקיד בארץ.

כאשר נהר הקהל לעבר שערי היציאה הוא לא היה היחיד שהיה מאוכזב. כידי הקופאים נשארו פנקסי כרטיסים מלאים, קופה ריקה למחצה, תוצאה של הירידה בהתעניינות ב ספורט הלאומי.

כדוריד

גביע עד לשנה הבאה

כדור יד הוא השם בו מכנים שני סוגים של משחקים. באמריקה, לשם הובא המשחק מאירלנד, זכה לפופולריות גדולה, הוא דומה למשחק הילדים הידוע בישראל בכינוי "כדור קיר". הכדור אינו מושלך הישר משחקן אל יריב, או מקבוצה לקבוצה, אלא גורק קודם אל אחד משנים, או ארבעה, קירות. סוג אחר של כדור יד משוחק ביבשת אירופה, על מגרש כדורגל, וזמה לו, אלא שהשחקנים אינם יעצבים בכדור אלא זורקים אותו בידיהם. בארץ משחקים בכדור יד בצורתו השנייה. המשחק חביב מאד בבתי ספר ואף על פי שגם קבוצות אחדות של מבוגרים משחקות בו, הוא לא זכה לאהדת הקהל הרחב, המבכר את הכדורגל.

על כן היה זה מאורע כאשר, בשבוע שעבר, נערכו בחיפה, תחרויות בוק ארציות בכדוריד על הגביע הנודד שנקרא על שםם של שני חברי מכבי המקומי, יחיאל פרושמן ומנחם רכב, שנהרגו בעת מלחמת השחרור. תחרות הגמר התקיימה בין עמל תל-אביב ומכבי רחובות, הסתיימה בתוצאות 5-7, בנצחון אנשי הדרום, שזכו בגביע הנודד. הרחובותיים יחזיקו בו עד השנה הבאה, כאשר יעמוד שוב כפרס בתחרויות בוק.

כדורגל

קבוצה בת 500

רק מעטים מבין הקהל פקחו את עיניהם בתמהון, לא האמינו למראה הקבוצה שעלתה למגרש. לאחרים, הצעירים ברובם, היה הדבר מוזר, העלה חיוך על שפתיהם. "איוה כרטיס יש להם!" העיר אחד מהם.

אך אדם בגיל העמידה, שישב בחברת בנו לא הסתיר את התרגשותו. הוא הכיר את השחקנים אחד אחד, נזכר בימים היזכרים ש"כילו ראה את השוער המפורסם עולה על המגרש בימי זוהרו.

אכן, היה משהו מרטיט במשחק של ותיקי הפועל תל-אביב, שסך הכל של גיליהם הגיע ל-500 שנה, נגד העובדים הצעירים של נמל תל-אביב, שנערך כהקדמה למשחק המרכזי (הפועל תל-אביב, מכבי פתחתהקוה — ראה להלן). המבוגרים, שזכרו את השחקנים בשיא צעירותם, נזכרו לדעת עד כמה השתנו פני הי כדורגל הישראלי מאותה תקופת ההיב. הם

ותיקים אברהם נודלמן, חיים דלי צקי, מאיר דוי עם ובלי כרס

יכלו בנקל להשוות את משחקיה של הפועל אז ועתה. לא היה קשה להבחין במשחק המי חושב של בעלי הכרטיס, שאחדים מהם עברו את גיל החמישים, אך השתמשו בטכסיסים מחוכמים, אילצו את יריביהם הצעירים לרוץ אחר הכדור שזע בדיקנות מרגל אל רגל, מצא שלש פעמים את מקומו בשער הנמל.

מציאות קדורה. בלט בין קבוצת הדי קנים מי שהיה בזמנו אליל הקהל הישי ראלי, החלוץ השמאלי אברהם נודלמן, הוא אמנם נשא קצת בקושי את הכרס העבה, לא היה מסוגל להדביק את יריביו המהירים, אך משהשתלט על הכדור, עורר התלהבות במבצעי. חיוך סלחני הסתמן על השפתיים כאשר עלה חיים דלי צקי רחב הגוף על הי מגרש, החליף את יהודה פילוסוף העייף. הי שחקן הותיק שלמה פוליאקוב, אחי המאמן הידוע מוסטה, שהפליא במהירות, הנקיע שני שערים נאים.

כאשר ירדו ה"קנים" מהמגרש כוי לפנות

של קודש ומסתורין וסימטאותיה הצרית היו מבצרי תורה וקבלה, איבדה הרבה קמעלותיה אלה.

בתי המלון המפוארים שעל הפיסטה ממול, הר כנען, האורחים עונדי העניבות הצעקניות, והאורחות מעורטלות הרגלים והלבושות שמלות ערב חשופות, הם שגרמו במידה רבה למצב עגום זה.

תושביה הותיקים והחדשים של עיר הגליל לא יכלו לראות ולחשות. הם יצאו בהתקפה מנוירת, כיסו את קירות הבתים בכרזות בהם הופיעו משפטים כמו:

"... אשה הלוכשת מלבושים של גילוי כשר... משחיתה את נפשות בני ישראל, כי קטן כבדול! ... אשה זו היא ריצחת! ... הופכת את עם ישראל לזוהמה! הצילו! הצילו!"

ההשפעה על בחורי הישיבות, שרבים מהם החלו נושאים עיניהם לעבר המחשופים, היתה מידית ומוצלחת. אשר לתעירים, שלדור חיותם הודפס הכרוז גם ביהודית, — מה מידת ההשפעה לגבם, זה יודע רק בעונת

פשעים

"לאן אגיע?"

תלמידי הכתה השלישית בכיתתספר ההס תדרות במגדל קמו מכסאותיהם. לחדר נכנס אדם נמוך קומה וצנום, ביקש מהם לשבת, החל בשעור שנשמע בקשב רב.

יחיאל אלדמע (50) היה מורה אהוד על הכל, הצליח עקב אישיותו המשכנעת לתפוס מקום נכבד בין תושבי העיר הקטנה, נתמנה בשל כך למנהל בית-הספר. כחבר מפא"י רכש את אמון ראשי העיר, פקדי המחלקה לחינוך והסברה של ההסתדרות. איש לא התסכל כאשר האפטרופוס על הרכוש הגי טוש סמך עליו את ידו, מינהו כאחראי על חליקת כמה בנינים שהוקצבו לצורך דיוור משפחות המורים במקום.

אלדמע הפך לאדם בעל השפעה, דרכו עברו תשלומי המורים, שכן דירותיהם. הוא היה גם נואם מצוין. באסיפות מפלגתו ידע תמיד להלהיב את שומעיו בשפתו הרהוטה. גם תנופה לא חסרה לו. הוא ארגן שעורי ערב, הבטיח ללמד בתקופה קצרה כל תושב את השפה העברית.

בהגיגה: תה ועוגות. אך ככל שבלט יותר בין הציבור, היו הסרטים על חייו הפריטיים עטופים מסתורין. למרות שהיה ידוע שאלדמע התגרש מאשתו הראשונה, נפרד מ שתי ילדותיו, נשא אשה שנייה, לא הצליחו מלכות הרכילות בעיר לגלות פרטים נוספים, הפריחו שמועה יחידה: אשת אלדמע אשה יפה, אך סובלת ממחלה הצורכת טפול יקר ביותר.

באחד מימי החודש שעבר לא היה זה ה תרנגול שהעיר את תושבי מגדל כי אם שמו עת הפתח על מאסרו של אלדמע. הוא נאשם בסידרה של הונאות.

אלדמע ארגן שעורי ערב, קיבל משכורת מיוחדת עבור כך. כאשר התמעטו התלמידי דים, המשיך לשלם לעצמו משכורת, רשם שמות בדויים ברשימת תלמידיו. הוא לא הסתפל בכך, רשם אדם אחר, יהודה רובנה כמורה בשעורים אלה, התחלק עמו שוה ב שוה במשכורתו.

ברשימת המשכורות שעברה דרכו, היתה רשומה מורה שנטשה זה זמן רב את עבודתה. שמה לא נמחק, ואלדמע זיף את חתימתה, שילשל לכיסו את המשכורת. אותו זמן המשיך לגבות שכר דירה ממור רים, שזע למסור את הכספים לידי האפוטרופוס. הוא הגדיל לעשות כאשר היה חייב לשרכרבו סכום כסף גדול. במומחיות רבה שינה את שם האיש מוצב פיסר לזאב ציין, מסר בידו פתק בו אישר שהאיש הוא מורה, סידר לו על ידי כך דיוור תמורת חובו.

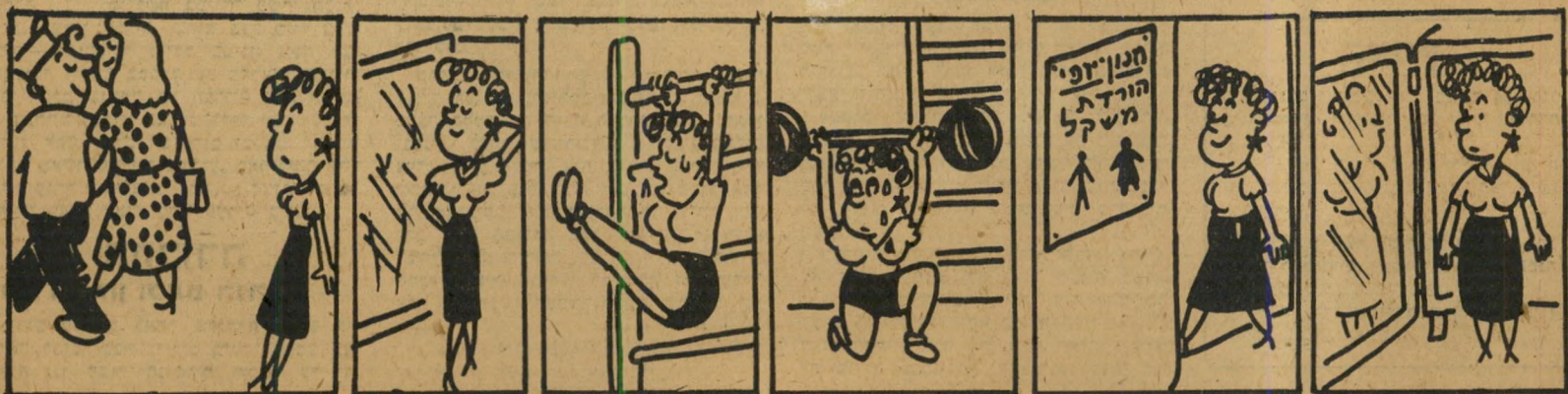
שלשלת אחרונה בפרשתו של אלדמע היתה בגדר שמועה לא בלתי מבוססת: את תלמידי דיו בבית הספר, שהגיעו לגיל 13, שידל לי ארגן חגיגת בר-מצוה משותפת, ביקשם למי סור לו את סנקסי המון שלהם. הוא מיהר למחלקת האספקה המקומית, קיבל כמויות עצומות של מצרכים הניתנים כרגיל למטרה זו, איחסנם בצרכניה הקרובה, ניזון מהם חודשים רבים. בחגיגה שבכל זאת אירגן, חי לק תה ומספר זעום של עוגיות.

אלדמע כתב גם שירים לא בלתי מוצלחים. שמו של אחד מהם: "לאן אגיע?"

הווי

מחשוף רצח!

צפת ההררית. שפעם היתה עטופה אוירה

הארץ הבלתי מחולקת

קבל על הראש, לא בנוכחותו, במונחון הנכנס, שמואל (שמואל) רון, גבור חידושי קול ישראל, המרביצים: סיעת חרות, שלא יכלה לסלוח את המקרה הבא, שאירע לפני שבוע:

לבקשתו, להזכיר שמות מקומות ישראלים הקשורים ב"כרם", השיב אחד המשתתפים: טול כרם! הפליט שמוליק: "טול כרם אינה בדיק בארץ ישראל".

כמו כן במונחון הכנסת, ספרה אסתר רזיאל נאור, חברת סיעת חרות, מזכירת גותיה בועידה הבין פרלמנטרית:

לאחר שבוצע הפרלמנט האירי בשעת נאומי, בו התקף את חבריו הבריטיים, בצ"עקות "טוריסט", שלחה לו אסתר, שכעסה על הצו שאסר על חברי המשלחת הישראלית לפגוע ביריבים הערביים, פתק: "ברכות לבביות, מטוריסט לטוריסט".

לכלכלן ישראלי שסקר את מצב המדינה, נזכר השבוע בהגדרתו של פרופסור (לחקר) (אות) יצחק אלעזרי וולקני: "הצריכה שלנו היא של ארצות מפותחות, הפיון — של ארצות נחשלות".

ספר הרב ראובן פלדמן, ח"כ מפא"י שהתפרסם בשעתו כשחולל פילוג בארגון הסוחרים ערב הבחירות לכנסת: כשכא ל"ארץ הציעו לו לקנות תמורת לירה אחת מגרש במקום בו נמצא כיום כנר דיוגניא, הוא לא עשה זאת, החמיץ בזאת הזדמנות שלא תחזור.

ידידים בחוץ

רמטכ"ל צה"ל, רב אלוף מרדכי מקדף, היה עסוק ביותר בשבוע שעבר: מלבד נשיאת נאום בטקס סיום קורס חובלים של חיל הים, ונשיאת נאום נוסף בטקס סיום קורס טייסים של חיל האוויר, היה עליו להחליט מה לעשות במשלות קונאיק ארגוני משובח ששוגר לצה"ל על ידי ידידי החייל הישראלי בארגוניו. החלטת הרמטכ"ל: הקדשת ה"קונאיק לשחקי הגרלות בנשפי הג העצמי אות תשי"ג.

גילה אריה אלטמן, ח"כ חרות: כשי"סיר באמריקה לא מכבר נפגש עם ברנרד ברון, הגיש לו הצעות מפורטות על סידור בעיות העולם, כיניהן בעית קוראיה. בטוח אלטמן: הצעות אלה עלו בשעת הדיונים

הכיע משך שלוש השעות הבאות כמאה מ"אנשי טבריה. התוצאה: כינוי ערבי לצחר, תוצרת מעברת טבריה. הכינוי: "ראסאלבל" דיה אלמליח" (ראש העיר הטוב). לדרד (דוליק) הורוביץ, מי שהיה מנהל האוצר בימי אלעזר קפלן, הוצע גיב חדש: לנהל את עסקי אש"ד שמחוזות החדש מגיע ל-1,500,000 ל"י (והפסדו אחדות, לטענת אש"ד 500,000 ל"י).

כשפגש השבוע נתן פרידמן ירון ב"משה סנה, אשר לו סנה שצדק בדבריו לפני 4 שנים. חתם דעתו של פרידמן לילן אז: השומר הצעיר אינו מתכין ברצינות לכה שהוא מדבר.

לשר התעשייה פריץ ברנשטיין אין מור נופולין על כשרון כלכלי במשפחתו. גילה משה ברנשטיין, בנו בן ה-14: הוא המציא את השיטה היעילה ביותר להוציא כסף מאביו למטרות קולנוע וצרכים אחרים. השיטה: לא לדרוש את הכל ביום אחד, אלא לבוא כל פעם בדרישות חדשות. כשסמך שר המסחר והתעשייה הודעה זו בכנסת הי"ץ עיף מבטים מעל לכתפיו, לודא את העדרו של מנהל בית הספר של בנו, גמנסיה הר"צליה, חבר הכנסת חיים בוגר.

ציליין וקסמים

כחודש אחרי התגייסותה לצה"ל סימה מלכת היופי תשי"ב, מיכל הראה, את כתביו ספר זכרונותיה על שנת מלכותה. אחרי הביעה את דעתה על שני לקויי הגדר לים של צה"ל לגביה: מוסיקה ושי"ם, מור סיקה — אין בכלל, ובשק"ם שורקים החיי לים אחריה במדה מוגזמת.

חסרון מוסיקלי נוסף נתגלה השבוע כשי"נודע כי היונה של פנינה זלצמן הפסידה תרנית עלופת העינים, יפסיק את הופעותיה המוסיקליות למשך החדשים הבאים.

כשהשיע אלכס רביב בהרצאה תל"אביבית את ההרשיה לשער יותר ריאלי ל"לירה הישראלית, גילה גם את זהות המשרה הממשלתית השלישית שהוא ממלא משך שנה מאז פרש רביב בן ה-32 מתפקידו כעורכו הכלכלי של הארץ. התפקיד הנוכחי: יועץ פרטי לשר האוצר. שני תפקידיו הקודמים: סגן מנהל משרד האוצר (עד פרישת דוד הורוביץ), יועץ כלכלי למשרד המסחר והתי"עשיה (עד פרישת דב יוסף).

דרך ארוכה ביותר עשה סופרו של מעריב מרדכי לויטא שנסלה על ידי עיתונו במ"יחד לפרסם להפגש עם שמעון פורמנר, הישראלי ששוחרר מכלא פאנקראץ שבפראג.

נאשם ברצח חיים שמחון בבית המשפט

כיאה לרס"ר

בסיורו באירופה יצא לחיטה גם לארצות הי"שפלה שנפגעו בשטפונות (ראה מכל העולם). סופרו של עתי"ם, הסוכנות המאוחדת של העתונות הישראלית, בשדה התעופה בלוד, יעקב בעז תשובה, ניצל את קשריו עם חברות התעופה השונות אותן שרת במשך שנה, וזה בתמנה מיוחדת: נסיעת חניס ל"ארצות הברית.

חיים שמחון, הנאשם ברצח מירי ארצי (העולם הזה 793) הבלט, בהופיעו לחקירה המוקדמת שלו, את עברו הצבאי העשיר, ענף אותות כבוד וסמלים צבאיים רבים, כר"לם מצוחצחים וממורקים בקפדנות, כיאה לרס"ר בעל ותק.

מבעד מסך החול פיצוץ החבית

תגובת תושבי ארצות ערב לחקירות הגבול בין ישראל והירדן לא היתה שונה בהרבה מיו של תושבי ישראל (ראה במדינה העם). אותה אדישות ששררה ברחובות תל"אביב וחטיפה שררה גם בקהיר ובמסגרות בעלבק, לבנון. רק תושבי המשולש, הקרובים למקור מוח המאורעות, הראו מידת פעלתנות. אולם לא עמדתם של הפועלים בערים וה"פלחים בכפרים קבעה את כותרות העיתונים ושידורי תחנות הרדיו. אלה היו מוקדשים להכרזות ונאומים, הבטחות תגמול ואיומים כלפי ישראל. מכולם הצטיין אנואר נוסייבה, שר ההגנה של הירדן, הוא החליט לעמוד על כל זכויות ארצו, שיגר מתאות מיברקים

כלפי העותונאים המצרים שמרו האנגלים על אדישות תמימה. "הכרזת עבד אלנאסר" תמה אחר הקצינים הגבוהים שרואינו, עניין חסר חשיבות. לדעתנו זוהי סתם התרברבות פוליטית — והראיה: נגיב לא תמך בה."

"בכל זאת, גילה אלמוטאור, הוציא המטה הבריטי ממגירותיו תוכנית פעולה, "תוכנית פיסטינג" — לפיה ישלטו כוחות היבשה, בסיוע חיל האוויר והים הבריטיים, על כל אזור הדלתה (ואולי גם על קהיר) ברגע שה"מצרים יפתחו בפעולות צבאיות כלשהן נגד הצבא הבריטי.

כהוכחה לנכונות התוכנית, פרסם השבוע עון כמה סעיפים, כתובים אנגלית, בהם מפר"רסים הצעדים המתוכננים. בין היתר: ה"נחיות להפעלת חיל צנחנים. מרדכי לא בשלום: אנשי אלמוטאור

מצרים וסודאן מוד הארחה הבריטי (רון אליוסף, קהיר)

ישנן ארצות...

אף הצליחו להשיג ראיון עם הגנרל פיסטינג עצמו. ישנן ארצות הנמצאות, לרוע מזלן, במקומות אסטרטגיים, מצרים אחת מהן. לצבא הבריטי באזור הסואץ מיתקנים וציוד אשר אינו יכול לנטשם בשום אופן. אין גם מקום אחר אליו אפשר להעבירם, הודיע.

לצניי מטה אחרים שהזכירו לכתבים כי הבריטים מהלים גם ערובה לבטחון המדינה מפני פלישה, הצביעו על הודו כדוגמה. "גם בשנות מלחמת העולם השנייה אמרתם זאת להורים, שעה שצבא היפאני עמד בגבולות בנגל, בכל זאת עמד גנדי על כך שתצאו מיד. אולם גם מצב דומה, אינו קיים במצרים, איש אינו מאיים על הארץ. מודע, אם כן, אינכם רוצים לצאת בשלום, ולהשאירנו חופ"שים להגן על ארצנו כראות עינינו?"

האנגלים, כמובן, לא ענו. למצרים גם לא היתה נחוצה כל תשובה: הם האמינו כי ידעו מה הסיבה לעקשנות האנגלים: "ככל אימפריאליזם מדא, אין האנגלים ששים לר"אות את שלטונם מתמוסס. הם לא יעזבו את מצרים עד אשר לא נכריח אותם בכוח לעשות כן". הבטיח השבועון: "אנו נוצי"אם בכוח, במלחמת גרילה או במלחמה סד"רה — גם אם נאלץ להלחם עד המצרי ה"אחרון."

הירדן

הצשור הגססון

לממלכה ההאשמית הירדנית יש צבא רש"מי: הלגיון הערבי. אולם לתושבי המחצית המערבית של הממלכה יש רגש כי הלגיון משרת רק את תושבי המחצית השנייה. כפי"צוי ניתן להם להקים צבא משלהם: המשמר הלאומי.

תפקידו: לשמור על כפרי הגדה המערבית מפני התקפות היהודים — ואם ניתנת הר"דמוות — לעסוק מעט בהסתננות. אלא שגל"כלגיון החדש, אין למשמר עורף כספי. אנ"שיו אינם מקבלים, כמעט, תשלום, מיום"אין להם וגם נשקם אינו נושא לתפארת.

השבוע הוחלט לתת לתושבי המערב עיזוד גינף: בקול קריין הרדיו ובכותרות ראשיות הכריזו מנהיגי צמאן על מגבית מיוחדת ל"עזרת המשמר המסכן. התורמת הראשונה: המלכה זיין, שתורמה 100 דינר "לחיוזק מש"מר הגבורים."

* על שם גנרל סיר פראנסיס פיסטינג, מפקד הכוחות הבריטיים במצרים.

מצרים

מה נשעע בסואץ?

הכרזתו של גמאל עבד אלנאסר, סגנו של מוחמד נגיב (העולם הזה 797), כי יפעיל יחידות גרילה לחימה באנגלים אם לא יפנו את מצרים מרצונם, עשתה רושם עצום. ה"עתונים המצריים הבלטים את ההודעה, הדגי"שו כי שוב לא היתה זאת מסוג ההכרזות אשר מנהיגי מצרים נהגו להלעיס בה את אורחיהם.

אולם כל התעניינות הציבור המצרי היא כאפס וכאין לעומת הרעש שעוררה הכרזת זו בקרב האנגלים עצמם. כך, על כל פנים, סבור אלמוטאור: השבועון הקהירי בעל ה"השפעה הגדולה. למחרת ההכרזה, שיגר ה"שבועון חוליית כיסוי לאזור הסואץ, בו מרוכזים למעלה ממאה אלף חיילים בריטיים, לערוך חקירה מקיפה על המצב שם.

כעבור שבועיים חזרו העותונאים ואתם כתבה מרעישיה. מלבד כמה מן הרחובות הראשיים והכפרות הגדולות של איסמעיליה ופורטסעיד, כתבו, נמצאות הערים מחוץ ל"תחום לגבי החיילים הבריטיים. מדי יום מוקמות עמדות חדשות, דחפורי ענק חופרים בונקרים, מכונות ירייה מוצבות בכל מקום מגז בין האנגלים והתושבים ה"אורחים. פעולות אלה, שהתנהלו בעצלתיים, הוצברו לפתע, עם הכרזת עבד אלנאסר.

ראשי הלהקה אינה מונה רקדנים בלבד — אחרים מהם השתתפו גם בזמרה עממית, פריי סה על גיטרות והקשה בחומים, כרקע נוסף לנגינת הלחי של זוג הפסנתרנים סופיה קנט ואלפרדו רודריאז מנדוזה, שהפליאו בביצוע תואם, מבריק, נקירטניקה, בקטעי הסולו שלהם.

תלבושותיהם של חברי הלהקה, עשירי הגזון והציוריים במדה לאיפחותה משמות לובשיהם, הבלטו את הבמה הקטנה החשוך מה כמעט, נעדרת היסוד הציורי של תפאור רה.

היקשה, בסוף ההצגה, חובבי מחיל מובהק: "מתי ייחשב חוסר תפאורה לחסרון יחיד ב" הופעת להקת מחול ישראלית עממית?"

קולנוע

נקמת האפשים

סרטו של ז'אק בקר, קסדת הזהב (נקמת האפשים) הוא, ללא ספק, אחד מן החשובות שבין היצירות של הקולנוע הצרפתי, ולא רק בשנים האחרונות.

זהו ספור המתרחש על רקע טולולו-לורק, בשלהי המאה הקדומת, אודות בת-נונים יפה, מארי (סימון סיניורה) המכונה, בשל שעה הבהיר, המסורק בצורת קובע, בתואר "קסדת הזהב". היא אהובתו של רולאנד (ז'ורז' לאם סבטייה) אחד מכנוסות פושעים שב-ראשה עומד מנהיג קשה לב, לקה (קלוד דופו).

באחד הימים היא פוגשת בנגר צעיר, מארי דה (סרבי גריאני), שושע שחור למוטב. היא רוקדת איתו, מכניסה על ידי כך את חבריה, המסלקים את מאנדה לאחר קטטה. אולם השנים מוסיפים להפגש, ובעת דו-קרב סכני ני, הורג מאנדה את רולאנד.

ביתיים חושק לקה עצמו במארי, מצליח, על ידי תכסיס, לגרום לכך שמאנדה עוזב את מארי אתה הוא מבלה יומיים של אהבה, בכפר, מסגיר את עצמו למשטרה, כדי לשחרר את מארי. מארי באשמת רצח רולאנד. לאחר שמאנדה נמלט מן המאסר, הוא נזר קם בלקה, הורג אותו בתצורה של תחנת ה-משטרה, נזר בל כן למותו. באחד הימים לפנות בוקר הוא מולך חורר, אבל איתן על רגליו, אל הגיוסיה. מחלון של בית סמוך רואה מארי את מותו.

סיפור אהבה עדין. זו הפעם הראשונה שזאק בקר מבנים סרט על רקע של תקופה אחרת מן הנוכחית. והוא משיג את אופיית הימים ההם בלי כל פעלולים מיוחדים. אין כאן שחקנים וניצבים המחלכים בתלבושות שקשה להם ללבוש; הם מתנועעים ונוהגים בטבעיות רבה. גם הרקע התפאורתי מצויף. התוצאה: אופיית העבר אינה מונעת השתתפות רגשית מיותרת של הצופה עם הגבורים, והשתתפות זו היא רבה וחזקה, כיוון שגורל הגבורים נוגע ללב. נקמת האפשים, למרות הרציחות וההתנשטות המרובות הוא ספור אהבה עדין וטראגי.

תורמים הרבה להצלחתו של הסרט: ה-שחקנים, שכמעט כולם מסיקים משחק משר בח ביותר. סימון סיניורה, שגלמה תפקיד בהמעגל היא מצוינת. כן גם סרבי גריאני, בתפקיד שבו השתיקה מרובה מן הממל, אך שהוא מבצעו בהצלחה נדירה. גם שאר ה-שחקנים ללא יוצא מן הכלל, עזרו על ידו של הבמאי להפיק יצירה אמנותית גדולה. נקמת האפשים נאסר בהצגה בישראל על ידי המועצה לבקורת סרטים ומחנות (הצנזורה).

בקצרה

קוו וואדיס? רומא עולה באש ועוד מחנות אימים המוניים. הרבה מבחינת הכמות, פחות איכות. דבורה קאר, רוברט טילור, פטר יוסטינוב.

בכלוב הנערות. אודות נערה ה-מוצאת את עצמה בצורת רבות, כולל מוסר לעברניות צעירות. דניאל דלורס.

פרס מיוחד לעורכים

ליד פתחו של אולם י.מ.ק.א., ירושלים, צבא קהל רב שנחסם בקושי על ידי השוטרים. בני נוער ומבוגרים ניסו להתפרץ פנימה, להיכח במאורע שהתקיים שם. המאורע: ביצוע חי לכבוד יום הולדתו הרביעי של החידון המוסיקלי המשודר מידי שבת לפני הצהרים ברדיו והמהווה את אחד המדורים הפופולריים ביותר בקול ישראל.

האולם היפה, קמור התקרה, מגזון העיטור רים, היה גרוש משתתפים קבועים בפתרון החידון, שהגיעו מכל הארץ, סטודנטים מן האוניברסיטה, חובבי-מוסיקה, אנשי-משקים מהסביבה.

גם הבמה היתה מלאה: מנגני תזמורת קול ישראל, מבצעת החידון, ושמונה זוגות שנבחרו להשתתף בחידון. הרכבם של הזוגות כלל אחים ואחיות, בני-דודים, זוגות נשואים, המשתתפים בקביעות בפתרון החידון. כיצא דופן מבין אלה התגלה זוג אחד שלא היה קיים עד כה, "שודך" על ידי ה-עורך.

לאחר דברי פתיחה קצרים וקולעים, ש-נאמרו במבטא האנגלי של משה(מויז) פרל מן, ראש שירותי המודיעין, עבר ניהול הענייני ליד יצחק (צטי) שמעוני, מגישו הקבוע של החידון, אותו עורך אלון (הנס) שמולר. אירעה מתוחה ורגשות של המתחרים (ולא פחות מזה — של עורכי החידון) שלטה על הבמה. אישקט שרר גם בקרב הקהל; לחי-שות ההתעצצות והניחוש המשותפת סלקו את האוירה הרגילה, הנוקשה, של אולם ה-קונצרטים, יצרו מצב רוח משפחתי יותר.

פתרון בזמרה ובשיריקה. הפותרים המשיכו להאבק לצבירת המספר הגדול ביותר של נקודות, השתדלו לענות על כל שאלות החידון שהוצגו בפניהם בחמש סדרות.

סדרה ראשונה כללה זיהוי שתי יצירות שהיו "זוג" מסוים, כמו תרגול הזהב של רימסקי-קורסקוב והתרגול של ראמו. גילוי החיקויים של קולות-זמרה וכלי תזמורת על ידי העובב, היוו את הסדרה השניה. בסידרה השלישית ענו הפותרים על שאלות מילוליות (כמה שירי כנרת אתה מכיר?).

הסדרה הבאה גרמה לפירוד הזוגות. זו היתה שרשרת שכתוליות שמשו קטעי יצירות. מלבד זיהוי היצירה הוטל גם על הפותר למצוא את הקשר בינה לבין הקר-דמת לה.

לשעשוע רב גרמה הסדרה האחרונה, בה הפליא מעבד הקטעים המוסיקליים, חנן של-זינגר, להרכיב באמנות מיוחדת פרודיות על שירי ידועים, בקצב המחול. (בלטו ביותר: השיר העברי כלניות וסנסה לוצייה האיטלקי, שהתגלו שוורים בחור פולוני; צאנה צאנה ולעת קץ של גרשין, שנחשפו מתוך מקצבו המתון של מינואס).

הפותרים בעלי הפרסים, לא היו הזוכים היחידים במאורע. במידה לא פחותה הגיע לשמולקלר ולשמעוני, העורך והמגיש של חי-דון בעל רמה וטעם למופת זה, פרס מיוחד.

שעות נעימה

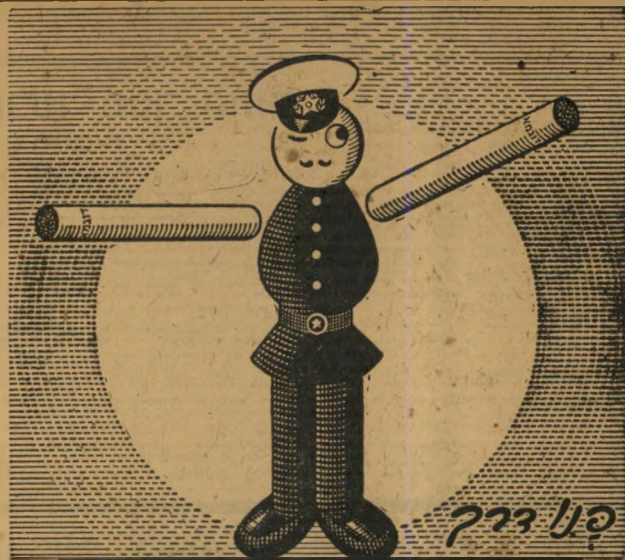
ברחובות הכריו המודעות על הופעתו של קרובה של בלט אמריקה הלטינית, רבים, שי-היכו להצגה סוערת במקצת, בלחן, ובמראה, למשהו הדומה להצגות קבוצת טרופיקנה ולהקתה של פרל פרימוס, שוכנעו, קנו את הכרטיסים היקרים. רבים אחרים משכו בכ-תפיים, קבעו מראש שההצגה זולה וחסרת רמה אמנותית, נועדה למשוך כספים מקהל המסתננר על ידי תלבושות צבעוניות ותנו-עות פרא.

הופעת-הבכורה, באולם רמה, רמת-גן, הפ-ריכה את הדעות הקדומות. בלט אמריקה הלטינית התגלה, אמנם, כמבוסס על יסודות עממיים, אך מסוגנן באופייה מאיפק-תנועה, פרימיטיבי פחות. כן בלט רמת מוחליתין הגבוהה, ביצועם האמנותי בראשותו של ראש הלהקה, בעל היכולת הטכנית המעולה.

דחובב, קושיה. מחולות הבלט מייצגים את רוב ארצות אמריקה המרכזית והדרר מיה, אשר משרדי התרבות שלהן, מימנו את הופעתו, כל משרד את מחול ארצו. הצטיינו בעיקר מחולות המרכזים את כל המשתתפים. אינזאניס ליד המדורה, מחול מפרי: עשיר בפעלולים צבעוניים, בלבוש ובתאורה, הוגי גרי, במידת מה, בלחנו ובמיקצבו.

בירקוד לילות פרגואא, תופסת השירה מקום מרכזי. ריקוד הסמבה מופיע בקסע הארגנטיני ליד הכלולות, שאופיו מתון והי דור, בו ממלא נפנוף-מספחות תפקיד תנועי-תי חשוב.

יהויכין פרץ פרגנזו, ראש הלהקה, מדרי-כד ומעצב-מחולותיה, היווה את הדמות ה-בולטת ביותר, בצד אחיו, נסטורה, הריקדן ה-

"דוגמא"
המעשנים מחכים לה
אחים בד'רנו בע"ה

עברית-אנגלית-צרפתית

בית הספר לשפות קדימה, רח' בן-יהודה 74, ת"א.

מתקיימת הרשמה נוספת לקורסים החדשים דלהל:

עברית: למתקדמים ולמשחלמים: 6-5, 8-7, 10-9 בערב.

אנגלית: (1) למתחילים: 5-4, 8-9, 10-9 בערב.

(2) למתקדמים ולמשחלמים: בכל שעות הערב.

(3) לתלמידי בתי-ספר עממיים ותיכונים: 4-3, 5-4 אחה"צ.

צרפתית: למתחילים: 5-4, 6-5, למתקדמים: 7-6, 8-7 בערב.

פרטים להרשמה: משעה 9-12 בצהריים. 3-9 בערב.

אימפרסריו ב. גילאון ק. ניצבגורג

בלט אמריקה הלטינית
שבוע אחרון לתל אביב
בתכנית ממיטב המחולות
ש' הרפרטואר

רמת גן "רמה"

הערב 11.2
ומחר 12.2

כרטיסים במחירים מוזלים

ת"א: "ארמון" רח' הס 4

במה"דיזנגוף 162 (ע"י קק"ל)

רמת גן: רייכניץ, רחוב ביאליק 57

ובערב ההצגה ע"י קופת התיאטרון

ובקופת התיאטרון

ירושלים "אדיסון"

רק 3 ימים

כומצ"ש 14.2 2 הצגות ב" וב" 9.15

ביום א' 15.2 2 הצגות פרידה

ביום ב' 16.2 2 הצגות פרידה

ב" וב" 9.15

כרטיסים:

משרד ש. כהנא ע"י ככר ציון,

ובקופת התיאטרון לפני ההצגות.

חיפה "ארמון"

שלושה ימים אחרונים

בתכנית שניה וחדשה

ביום ג' 17.2 1 הצגות ב" וב" 8.30

ביום ד' 18.2 שתי הצגות ב" וב" 9.15

ביום ה' 19.2 2 הצגות פרידה

הצגת פרידה ארצית

כרטיסים:

החל ממחר

משרד ק. גינצבורג, רחוב הרצל 25

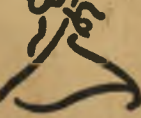
ובקופת התיאטרון לפני ההצגות.

אבי בלקר אבי ערבי
בילאד אלפני אלכבר
זכור באלחית לעם שמיין
לזמנח את לעך

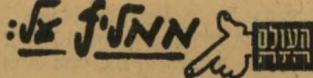
למאוד לרקוד?

אצ"ר

הנס
גוט

ת"א רח' בן-יהודה 62

נקמת האפשים

הולנד

הסכר נשבר

בעולם המפורד והמסוכסך ישנו ענין אחד המטשטש את הגבולות והמלחמות הקרות בין עמים. פגעי הפחד הטבוע בלב אדם מפני גורמים שאין לו שליטה עליהם ואין לו יכולת לכוננם הביא תמיד לידי גלוי אחזה בינלאומית מעודדת, בכל מקרה שפגע אסון טבע באיוז שהיא מדינה.

בשבוע שעבר התנפלו איתני הטבע על ארצות מערב אירופה, ביחוד בריטניה וארצות השפלה הולנד ובלגיה.

האזן הראשון לממשמש ובא ניתן כאשר באחד הבקרים, נלכדה ספינה בריטית שעשתה את דרכה מצפון אירלנד לסקוטלנד. היתה זו המעברה הנסיכה וויקטוריה (2694 טון). כמאה מנוסעיה טבעו בים הסוער. עשרות אחדות בלבד נצלו. "מעולם לא ראיתי גלים כאלה", הכריז איש משמר חופים סקרטי, בעל חתך של 32 שנה.

דברים דומים אמרו אותו יום חתקים הולנדים, בלגים ואנגלים בראותם את הים ביחסייהם השונים. הגלים שטפו סכרים, פרצו עמוק אל תוך פנים הארץ.

עם בוא הידיעות הראשונות על האסון, החלו כל ארצות אירופה, ביחוד בריטניה, נחוצות לפעולות הצלה. גם הצבא האמריקאי באירופה הושיט יד עזרת. ישראל, אשר אפשרויות העזרה הממשית שלה זעירות, הן בגלל יכולתה החמורה הקטנה, והן עקב ריחוק המקום, שיגרה אף היא סעד, בצורת פרי הדור ומלבושים, להולנדים. היתה זו מעין הכרת תודה לעם שסייע רבות לפליטים יהודים במלחמת העולם השנייה.

מלכה הצעיר והממושקף של בלגיה, בריזא, בעל הרעיונות המתקדמים, ערך ביקור ראשון במקומות שנפגעו. הבקור פגע בארץ פן חמור ביותר בבריאותו של המלך הצעיר, שמהר לצאת להחלים בבריירה הצרפתית.

למקום מנוחתו, בסביבת ניצח, הגיעו אליו הדלים מן העתונות הבלגית שהתמזמה על כך כי בשעה קשה זו לעמו אין המלך מוצא לנכון להיות בארצו. בודאן עשה את הסדר ורים לחזור מיד לבריסל. ביתו, אמר לעתור נאים בהתחשבותו: "העם בודאי זקוק לי!" יתכן שהעם הבלגי היה זקוק למלכו אך יותר מכל היה זקוק לכיפת גג ומלבושים יבשים וחמים.

ארצות הברית

ככל ב'זנס אחר

אחת העובדות המזוהות, שהיו קשורות בבחירות בארצות הברית, היה האיסור שחל על תושבי וושינגטון הבירה להשתתף בהצבעה. הסבר לאיסור: תושבי העיר הם פקידים הממשלה האמריקאית או קשורים באופן זה או אחר בפעולות הממשלה. חלופי השלטון באמריקה גוררים בעקבותיהם, בדרך כלל, חלופים יסודיים למדי בצמרת השלטון. כיון שהיה יסוד להגות שמרנית תושבי הבירה לא היו מוגנים בחלופי השלטון, קבע המחוקק: לאנשי וושינגטון לא תנתן זכות הצבעה.

הנשיא האמריקאי מנהל את ממשלתו במידה רבה כבעל עסק פרטי. שרי ממשלתו, נבחרים על ידו, לא על ידי האומה כבארצות אחרות. אבל מניין צריך לקבל אישור הסגרת הבית הלבן עצמו הוא מנגנון פעיל ומסובך למדי.

מינויים אלה, יצרו בעיה מיוחדת במיוחד, היות וכמה מן החברות אשר בראשן עמדו השרים החדשים, ניהלו עסקים גדולים ביותר עם ממשלת ארצות הברית. בכמה מקרים, אפילו עם אותם המשרדים אשר בראשם יעמדו מנהלי החברות לשעבר. צ'ארלס ויילסון, שר ההגנה, היה ממנהלי החברה הגדולה, ג'נרל מוטורס, אשר קרוב ל-40% מתפריקה נועדו לצרכים צבאיים בהתאם לחזוים שבין החברה לבין מיניסטרוני ההגנה האמריקני. מוזכיר המדינה לעניני צבא היה ממנהל ליה של חברת חייטות גדולה שספקה כ-60% מן המדים שנועדו לצבא האמריקאי.

בטרם נגש הסינס לאישור המינויים, טבע מהשרים החדשים למכור את כל מניותיהם בעסקים פרטיים. המלחמה על תירעה זו נמר שכה שבועות, הסינס ניצח. אך השרים שנבחרו השמיצו את האזהרה: מוטב שלא להק

קרבנות השטפונות בארצות השפלה

העם בודאי זקוק

פיד ביותר על עקרון זה כי רבים יעדיפו להשאר בעלי מניות בחברות פראיות על מין נויים כשרים.

אשת האפיפיור

קליר בות היתה בלונדונית יפהפיה, נמנית בין שלושת הנשים החשובות בעולם, בשעתו. בשנות השלושים נתפרסמה כמחברת המחזה "הנשיים" אשר זכה להצלחה הן על הבמה, גם בסרט. אולם קליר בות היתה לא רק מחברת מחזות מוכשרת כי אם גם עתונאית ודיפלומטית מאחורי הקלעים.

לאשה כזאת לא קל למצוא בעל שיהלום את מעמדה. אולם בשטח זה הראתה כשרון כשנשאה להנרי ליוס בעל קיסרות העתונות הכוללת, בין היתר, את השבועונים טיים ווייק. הנרי ליוס היה מאז ומתמיד חסידה אמריקאיות הקיצוניות, רצה לראות במולדתו

* ג'ב' ציאנג קאי-צ'יק (טיין), ג'ב' קולונגואי (ברית המועצות).

מעשה במטריה

כמעט בכל משק בית מסודר עלולה להתעורר אי פעם השאלה: מה לעשות במטריה תו של סבא ז"ל. יש מקום לסברה שאין עוד צורך לשמור על החפץ הבליי הצובר אבק ותופס מקום מיותר. בריות פחות מעשיות, אך בעלות לב רך ורגיש, תענינה שאין בדבר כל רע: המטריה המסכנה יכולה להתגורר בעליה, יחד עם הצעיף של הסבתא ושעון המטוטלת המקולקל. אך מעטים יסריחו עצמם לצחצח את החפץ, להציגו בגאווה. זאת בדיוק עשתה הבימה בשבוע שעבר. המטריה המצוחצחת היא המחזה המוסיקלי מנשה בנסיך של סבא (התיאטרון היהודי) אברהם גולדפאדן. העלילה הפשוטה מתרחשת לפני 50 שנה בערך, בעיירה פולנית. להקה נודדת של שחקנים יהודים היתה נאלצת ללון תחת כיפת השמים, לולא רחמנותם של כמה משרתים המגניבים אותם למשכנו של בעל בית עשיר. המאכסן בעל כורחו מבקש את עזרת אורחיו כדי לרפא את בתו מחלומות רומנטיות, על ידי שידוך שאינה רוצה בו. סופה של המזימה הוא ההיפך מהצפוי: — הכלל זוכה בבחירה, הרשעים נכשלים, התמימים מנצחים. מהקומדיה של סבא גולדפאדן וממאמצי

הם של 20 שחקני הבימה נולדה הצגה המצליחה להתנשא ממעמקי השעמום לרגעים בודדים בלבד. אין ספק שהבמאי אשם בכך — הוא לא העז לשחרר את העלילה מעומס של רגשנות מתוקה, כה אופיינית ליצירות יהודיות-גלותיות מסוג זה.

אך למחזה מובטחת, לפחות, הצלחה קופית.

מיליון דולאר בפסנתר אחד

המחזה המוסיקלי החדש של המטאטא רשאי לזכות בתואר של הקומדיה העצובה ביותר של השנים האחרונות. כנותנו לבדו ולהצחק על ידי ההנחה שיהודים הם או רשעים או טפשים או שניהם גם יחד, בארץ ובחוץ לארץ כאחת. היוצא מן הכלל האחד הוא הגבור: המחזה: דני, איש קבוצה ותיק, היורש ירושה, ואחרי מאבק קשה עם מצפנו, נוסע לאמריקה על מנת לזכות בימיליון דולאר. בניירויק הוא נתקל במזימות של רמאים ישראלים ושל יהודים מקומיים מושחתים. היורש תם הלב אין בחורה היתה מאוורת הנחשים הזו, למצוא את קיכור צו מפולג ונהרס ע"י מלחמת אחים פוליטית. העלילה המועזעת הזו מוצגת לקהל ביחיה בדיחות גרועות (חדשות ורבות), וטורבות (ישנות ומעטות). מזמן לומן נשמעים גם צלילי הרחוקים של פסנתר אחד עלוב והשחקנים נאבקים במיטב יכולתם הנימית תית בפזמונים של חיים (צ'יטורון) חפר. כתוצאה ממשאל בוק על ידי הציאה, הביע צופה אחד בעלאולקוס את דעתו על המחזה במלים של רוגז: "חלש מאד, ונוסף לזה מצטיין בחוסר הגינות מוחלט כלפי יהודי אמריקה". אין ספק שיש שמץ אמת בדבריו. לעומתו קבע צופה שני טובימוז: "המיליון הזה בכל זאת שווה כמה פרוטות וועולה בהרבה על ההצגה הקודמת של התיאטרון". וגם זה נכון.

* העיבוד וההצגה: דוד ליכט: שמשון מלצר. הצייר: אריה נבון. המוסיקה: יוסף קמינסקי. המנצח: פיידהאוז בין דיסי. קומדיה מוסיקלית בשם מיליון דולאר, נכתבה עבור המטאטא על ידי ב. היילבוס. מוסיקה: אברמוביץ. ביום: ב. דוידוב.

תשבץ ללא תבנית

מאוזן: 1. ראש עיר ישראלית זו מת בשבוע שעבר; 5. סלע המחלוקת העיקרי בין הודו לפקיסטן; 9. ענף התק לאות בו מומחה פרופסור לודרמילק במיוחד; 11. יופי, פעם היה ראש עיריית עכו; 12. עיר מצרית קדומה; 14. משך רד המסחר וה...; 15. כן, בספרדית; 16. שופט שלום ראי שי שהפך לאחרונה שופט מחוזי; 18. מה עושה המוחל? 19. אחת מארבע פעולות החשבון; 20. מאכל תאווה של ילדי ישראל; 21. ליד דלייה, מרכז אימונים של ההגנה; 23. סרט בו הדגש על זמרה; 24. ספרו של סמי גרונימן, "מוכרונותיו של..."; 25. לא עבר ולא הווה; 27. דוד ליהר נתן; 29. בחגיגה והיית את שמח"; 32. אחד משני הנשיאים לשעבר בארצות-הברית שעדיין נמצאים בחיים; 35. כתבו הצבאי של "על המשמר", סגן-אלוף צה"ל; 36. עין ... מול טבריה; 37. פרי הצומח גם על עצים וגם על שיחים; 38. אחת המנות בסדר הפסח המסורתי; 39. "על ערבים בתוכה"; 40. כינורותינו; 41. סוג האדמה שעל כן כרמי שלל ביריחו; 42. הגבה בפה על חוסר-שינה.

תלוש מס' 7

חשם

הכתובת

אליפות

התשבץ

1953

תשבץ זה, השביעי בתחרות על האליפות, יש לפתור ללא עזרת תבנית. על הפותרים, הרוצים להשתתף בתחרות, לשלוח למערכת את הפתרון בצירוף תרשים התקנים עד יום 10.3.53. על המעטפה יש לציין: "אליפות תשבץ 7".

הנאמן הבין הכל. היריה הדדה בתעלה החשוכה. שתי הגחיות צנחו ארצה. גלים אדומים רצו לפני עיניו כאשר הסתובב על עקביו. הוא הספיק להשתרע על המטה, ומיד שקע בחוסר הכרה רך וחמים.

וכשיו הוא שוכב, ללא נוע, פקוח עיניים, יודע כי הכל עלה יפה. הוא שואל את עצמו כמה זמן יכול היה לחלוף. בתנועה מכונית הוא מקרב אל עיניו את שעונו, אבל מיד מחזיר את היד. שעות? שנים? אם לשפוט לפי שכבת האבק, לפתע נזכר בבקבוק אשר בכיסו. שטולס נתן לו אותו כדי שיגמץ ממנו, לכשיחזור. זהו מין משקה מחזק. הוא שולף את הפסק בשיניו ושותה את כולו. חולפים רב עים אחדים והוא חש מתוך עונג שכוחותיו חוזרים אל שריריו. הקשיות נעלמת בהדרגה ובמקומה בא רצון לנוע, לפעול. הוא יושב, ובתנועות מהירות מנער את האבק מבגדיו וצועד בתעלת המעבר הצרה. בהלוכו בלאבירינט האפל והסתובב תוקפת אותו עליצות ללחות. טוב, טוב מאוד! איזו בדיחה! איזו הרפתקה נפלאה!

באחד הקרונות מקביל את עיניו אור מסנוור. הוא מטפס בסולם הברזל ומרים את שכבת הביב. בטרם יצא החוצה הוא מהסס לרגע. חלפו שנים, היתה שואה, מפלה, מי יודע מה קרה. אבל לא איכפת לו. העיקר שהוא נשאר שלם. שגופו עודנו בריא ומוצק ומעולם לא היה יותר מלא חיוניות. שמוחו עודנו צלול ומעולם לא היה יותר ערני. הוא חש, הוא יודע כי עתה יוכל להתחיל הכל מתחילה. מבראשית, אם יהיה בכך צורך. הוא נושם אל קרבו כמות של אור טרי, מרים את הסורג ויוצא אל בוקר הקיץ הנוף. רחוב פוס. עובר אורח משכס'קים סבור, בודאי, כי הוא עובד ביוב.

לפני שהוא מתחיל ללכת הוא מעיף מבט בעצמו. לא, אין צורך בכל התחשפות. חולצתו הפשוטה מאובקת ומקור מטה. זקן ארוך וסמין מכסה את פניו. הוא נראה כמו פועל זקן. לרגע עולים בזכרונו דברים שאירעו מזמן, בוניה. אבל עד מהרה הוא מגרש את הזכרונות. הדבר החשוב עכשיו הוא לברר מה המצב. קודם כל, לדעת מה התאריך. עתה! עליו להשיג עתון.

בצעד מהיר הוא חוצה את רחוב פרידריך. בשעה זו הרחוב כמעט ריק. עיניו סוקרות באדישות את ההריסות עליו למצוא מוכר עתונים. באונטרד'לינגן הוא פונה ל-

שמאל, ולבסוף, ליד גשר בראנדנבורג הוא מוצא את אשר חפש. הוא תוחב את ידי לכיסו, להוציא משם כסף, אבל עוצר בעדו: הכסף הישן יעורר חשד. הוא מתבונן במוכר העתונים המנומנם, הגחון בין ערימות העתונים. הוא פונה אליו:

"שמע, פולקסגוסה..."

הוא מפסיק את המפשט באמצעו, מוכן לנשוח את לשונו. חסר-זהירות כזה! פולקסגוסה אינו קיים עוד; משגה כזה עלול לקלקל הכל. הוא נסוג, מנסה להסתלק מבלי למשוך תשומת לב. אולם פניו המקומטות והאדישות של מוכר העתונים מחייכות אליו בחביבות:

"אין דבר, הרגע. לפעמים זה קורה גם לי. ואין פלא, התרגלנו לזה." הוא קורק, כמו אל איש-סוד.

הוא שואל את מוכר העתונים: "תוכל להשאיל לי לרגע את אחד העתונים? אני רוצה לעיין בו פה, במקום."

"קח מה שאתה רוצה," עונה הוקן בהראותו, בתנועה מלאה בוז, על ערימות העתונים.

מבטו הראשון נח על התאריך. 1953! וכך, חלפו כמעט שמונה שנים. מצוין, עכשיו הוא קורא את הכותרות. הוא מוחה את גבותיו בתמהון. אינו מאמין למקרא עיניו.

הוא יושב על שפת המדרכה, קורא בלהט את כל העתון, ידיעה אחרי ידיעה, מאמר אחרי מאמר. בתחילה נדמה לו כאילו הדמיון מהלך בו, — לא, זה בלתי אפשרי. הוא משפשף את עיניו וממשיך. לאחר העמוד הראשון הוא אינו יכול עוד להשתלט על צווקו, הפורץ בעוז עצום לאחר שקרא את המאמר הראשי. הוא צוחק עד שבטנו מתחילה לכאוב ועיניו מתמלאות דמעות.

"שוב יהודים! אלהים, איזו בדיחה! מוימה יהודית נתגלתה! — קוריא! — ניאורנאציות! זה עצום! וסטא! לין הוקן גם הוא — לא ייאמן. מי יכול היה לחזות זאת מראש... רק שמונה שנים חלפו מאז..."

הוא לא יכול לשאת עוד. הוא נאלץ לזרוק את העתון, לאחוז את בטנו. הצחוק הפראי גורם לו לעוית, להשמעת קולות מוזרים.

מוכר העתונים מביט בו בתמהון, רואה איך לחיי מע' לות סימוק, איך הוא תובט את ראשו בכוח, מתוך העליצות השטנית.

לפתע הופכים פניו כחולים, עורק עבה מתמתח על מצחו. השבץ תוקף אותו.

כך מת היטל.

חבר, במלון הנאצי.

אבל זה היה מסוכן מדי, כיון שהיא ידעה כמה וכמה דברים אודות שטולס.

וכך נותרה רק המערכה האחרונה. היא עמדה שם, באמצע החדר, ממדרת בכבי, מחזיקה בידה הרועדות את הצלוחית. "הכל נגמר?" שאלה בקול שבור. הוא קמט את גבותיו ונד בראשו. אז קרב אליה ולחש באזניה בקול דרמתי, בעוד ידו מלטפת את שער: "הרגע..."

בעוד רגעים מספר אלך אחריו אל תוך הנצח." היא קרבה את הצלוחית אל שפתיה, אולם לפתע הרימה את ראשה ושאלה בקול מור: "אולי..."

"מה בדבר שטולס? אולי..." "אל תהי שוטה. אמרתי לך שהכל נגמר. שתי! — אמר כשהוא עושה תנועה של כעס. ליתר בטחון פתח את ניצרת האקדה אשר בכיסו והביט בחוסר סבלנות בגוף המפספר, אבל שגרעז כעבור לא יותר מחצי רגע; הצאיאן קאלי פועל במהירות.

מרגע זה התנהל הכל לפי התכנית. הוא קרא לטרצ'קה, שחיכה בחדר הרחצה ביחד עם הלה. טרצ'קה היה בר מזל, שמצא נער כזה: יליד בחאוריה, קורפורל ביאס. אס. היתה למזל איתה קומה ממוצעת, אותם פנים שחומים, אפילו דמיון שטחי. הוא כבר לבש את הבגדים הנחוצים וטרצ'קה, אותו איכר עקשני, רצה ללחוץ את ידו. אבל כל התכנית היתה בנויה על רגעים יקרים.

"אחורה פנה!" קרא שטורמבפירר טרצ'קה. עקבי הנער בקשו ומיד לאחר מכן ירק האקדה אש. מצוין! הוא נכנס במהירות אל תוך חדר הרחצה, כשהוא משליך מבט אחרון לעבר טרצ'קה, שהניח את הגויה לצד גויתיה של אחו וכסה את שתייה בסדינים לבנים. בעד הדלת שמע את רחש האורחים, את בכי הנשים, את מלקולו של רטנהובר הוקן. אבל לא עברו רגעים רבים והכל נדם. זה היה בשעה 3.30, ב-30 באפריל 1945.

השקט, המתח והבידיות שכאו לאחר מכן היו קשים מנשוא. משגה קטן, — והכל יכול היה להכשל. שטולס, למשל, היה עלול לאחר, אולי אף לשנות את דעתו. איזה פרוץ סקרני היה עלול לגלות אולי את ענין חילוף הגחיות. הוא נכח להפתעתו שאצבעותיו מתופפות בעצבנות על חדר סיגה הלבנה, ובפעם הראשונה בימי חייו השתוקק לעשן סיגריה. לבסוף שמע את הדלת ותקע מבט חקרני בפנים המוכרות. כס. הוא פתח את הדלת ותקע מבט חקרני בפנים המוכרות. שעתה היה חיוך שפוף עליה.

"ובכן?" שאל באי סבלנות.

"הכל בסדר," הודיע טרצ'קה. "הגחיות עולות באש וקמפ" קה שופך עליהן כניון בלי הרף. עוד שעה שעתיים ולא יותר מהן אלא קצת אפר. הנה הפרופסור."

האיש השמן והגון נראה חיוך. ידיו חטטו בעצבנות בנרתיק העור השחור שלו.

עצבנותו שלו כבר נעלמה. מעולם לא חש בטחון עצמי כה רב. מעולם לא היה שרוי בשלחה כזאת.

"ובכן נתחיל!" ציווח במבטא הגרונזי הקשה שהיה מש' תמש בו בימים הטובים שחלפו. טרצ'קה הקיש בעקביו.

"ראחל!" והם יצאו לדרך. מאחוריהם פסע האשף הוקן והשכור. הרגע הגדול שלו הגיע לבסוף.

הדרך היתה קצרה וארכה לא יותר מאשר שתי דקות. בעד מוצא מוסתר של הבונקר חדרו אל התעלה העמוקה והפתלתלה. אפילו פנסו היה קשה לטרצ'קה למצוא את הפתח הצר שהוביל לתעלה השניה ומשם אל חדר קטן.

הוא לא רצה לאבד אף רגע אחד: מהר לשכב על המטה הצבאית והפשיל את שרוליו. "עכשיו תורן, פרופסור!"

אמרי. הוקן פעל במהירות מפתיעה. הוא חש בלא יותר מאשר דקירות מספר, ואחר בצמרמורת נעימה, כאשר הדם, המכיל את הנסיוב, זרם בכל גופו.

"אנו מוכנים," אמר האיש הגון והמחייך, כשהוא משפשף את ידיו השמנות והרוערות, המוכמות ביוז. "אנו מוכנים!"

גם הוא חייך, בגלותו את תניכיו כמו זאב.

"מצויין," האר פרופסור. אם כן, אנו מוכנים. כמה זמן, אתה אומר, פרופסור, עלולה פעולת הזריקה להשפיע?"

הוקן קימט את מצחו המזוע בחשיבות:

"לצערי אינני יכול לומר כמה בדיוק. על כל פנים, לא פחות משלש שנים ואפילו שמונה או עשר. אבל לא יותר מזה. זאת אני יכול להגיד לך בבטחון מלא."

"בבטחון מלא?" הוא צחק. "לא רע. שמעת, טרצ'קה! פרופסור שטולס אומר: בבטחון מלא." הוא רמז לטרצ'קה ופניו השמנות של שטולס, המחייכות מתוך הרגשת נצחון, שינו את הבעתן תוך שניות ספורות: מחשד-פתע, לאנבה ולהעזיה של כאבימות, מיד לאחר שפגע בו הכדור. לא היתה לו שהות אפילו להשמיע צעקה; טרצ'קה ידע את עבודתו.

"מהר! סלק אותו מפה!" האיצ בטרצ'קה, כאשר חש כי שיתוק תוקף את גופו. הוא ידע שלא נותרו לו אלא רגעים ספורים.

הפרוס' ציית באין אומר. הוא הרים את הגחיה ועזב את החדר.

הוא הלך אחרי טרצ'קה ושולף את אקדחו מן הכיס. לאחר פסיקות אחדות כיוונו אל העורף האדום והרחב. טרצ'קה התקדם מבלי לחשוך במאומה, לרגע חשש פן האיכר

זה רגעים מספר היה ער, אבל לא יכול לפקוח את עיניו. הוא שכב ללא נוע וריכו את כל כוחותיו במאמץ להפעיל את שרירי עפעפיו. אבל, הם נשארו עצומים, כאילו הדביקו אותם זה לזה.

לפתע זכר כי יש לו ידיים. הוא ניסה להרים את היד הימנית. היא נעה בכבדות. הוא נגע בפניו וחש במעטה עבה של אבק עבש שכיסה אותו. בתנועה איטית, כבדה, ניסה לנער אותו מעליה. לפתע חש בכאב חד, כאשר צפרניו הגדולות פצעו את בשרו. העדין, עכשיו הוא יכול לפקוח את עיניו, לראות.

מה שראה באפולית האפורה לא היה הרבה. אבל היה מספיק לשכנע אותו כי הכל כשורה. הוא עדין שכב באותו מקום: בכרך המוצנע הצדדי אשר בתעלה מתחת לרחוב פוס. הוא עצם את עיניו, שכבר עייפה, וחייך מתוך שביעות רצון.

ובכן, הכל הלך למישרין. שטולס הוקן, הטפס בעל הנסיוב המור, צדק, שנועות ארוכים. הסביר את טעולת הניסוי, כשהוא נעזר בידיו השמנות, המוכמות מחמרים כימיים, נשבע שאין מקום לטעות. בתחילה נראה כל הענין ילדותי ומגוחך. פרופסור שטולס הוקן, למרות כשרונו הג' דול, לא היה אלא שכור כרוני. פרט לזה, המטוס ניצב, מוכן להמראה ביום ובלילה, בשדה התעופה של גאטוב.

ואז היה מאוחר מדי. מי יכול לשער שהאספסוף האסיאתי יגיע כה במהרה, ובודאי שיהיה זה משגה, לסמוך על שוררי. החיוך נעלם מעל פניו והוא נשך את שפתיו. לפתע תקף אותו היואש, והוא החל לרעוד כשבאזניו עולה ההמור לה הנוראה, האינסופית, של הימים האחרונים... איזה סיט... אורו הכחלחל העמום התמידי של הבונקר, הפנים החיוורות מפחד... הידיעות, הידיעות האיומות המגיעות בכל שעה, בכל רגע... עכשיו "הם" חוצים את השפריי, טמפלהוף, שר לוטנבורג בלהבות... מכל צד פחדנות ובגידה... והוא חיכה, חיכה עד הרגע האחרון, אפילו לאחר שהדרך לגאטוב כבר היתה מנותקת. הוא טפס על מצחו, במקום שהועה הסכה את האבק לבוש דליל.

אס אט נעשו הזכרונות יותר ברורים והוא חייך שוב. אותם טפשים חשבו שיוכלו לצוד אותו כמו עכבר במלכודת. אף על פי שאותן שעות אחרונות לא היו נעימות למדי לביו, הוא מעולם לא איבד את קור רוחו. הוא ידע בדיוק מתי הגיע הזמן, הזמן לשם את עצמו בידי של שטולס הוקן בעל הרעיונות המזוירים. זה היה הסיכוי האחרון. סיכוי

מסוכן, אפילו פניו; אבל הוא מעולם לא נרתע מפני דבר כזה. בין וכה הדרך לגאטוב היתה כבר חסומה בפניו. בראש ובראשונה היה זה ענין של סודיות. הוא הבין זאת ברגע שהתחיל לארגן את הדבר. לא לסמוך על הקצונה הגבוהה! מוטב לבטוח באכר הפשוט טרצ'קה מאשר בגנרלים ובנשאי המשרות הגבוהות מטורפי המבט, המוכנים תמיד לבגוד. הוא חש רצון לפרוץ בצחוק אדיר; אותם טפשים, באיזו קלות, הצליח להוליך אותם שולל: שהוא יתאבד וכי גופתו תשרף. איזו שטות! אבל הם האמינו.

הוא ראה את עצמו בבירור, כמו היה יושב בקולנוע והכל נגול לפניו על הכד: הוא "נפרד" מהם. הם עומדים בשני טורים, לאורך פרוזדור הבונקר, הטפשים. עיני הפרה של פראו קרוגר מלאות דמעות. אקסמן, הטרון הריקאן, מנסה להעמיד פנים של לוחם אביר המסוגל להכניע את רגשותיו האמיתיים. כמה קל היה לרמות אותם. כמה קל היה ללחוץ את ידיהם שהוא תוקע מבט חודר ומלא משמעות הישר אל תוך עיניהם, בעוד שהצחוק הפנימי כמעט ופורץ החוצה. ואחרי כן: צעידה אמיצה ובוטחת אל הגורל, ל"וולתאלה!"

עם אזהרה זה היה קצת יותר קשה. אווה הטפשונית המס' כנה בתחילה עלה בדעתו להציל גם אותה. אבל מיד שינה את דעתו; במקרים כאלה מוטב לא להסתכן בנשים. יתכן שהיה יותר נעים, להניח לה ללכת, ביחד עם האחרים.